

BEGELEIDINGS- AANBOD

DPB Brugge secundair onderwijs

2009 - 2010

Baron Ruzettelaan 435 • 8310 Assebroek
tel. (050) 37 26 75 • fax: (050) 35 45 08 •
e-mail: dpb@dpbbrugge.be
website: www.dpbbrugge.be

DPB

DPB

VISIE EN MISSIE

De **Diocesane Pedagogische Begeleidingsdienst Brugge** kiest ook dit schooljaar voor een doorgedreven werking aan de basis en dit liefst in de context van de hele school. Prioritair in ons begeleidingswerk is en blijft het aanwezig zijn in de scholen zelf, dicht bij het schoolbestuur, de directie, de leraren en de opvoeders.

Externe pedagogische begeleiding van scholen wordt in deze zin opgevat als het **coachen** van leerprocessen van opvoeders, leraren en schoolleiders, individueel en in team. We kiezen duidelijk voor planmatig werken zodat de door de school zelfgekozen prioriteiten voorrang krijgen en er ordening komt in de veelheid aan vernieuwingen.

Er is ten eerste de begeleiding van een **schoolteam** dat, in het kader van de interne kwaliteitszorg, aan schoolverbetering doet. Hier ligt het zwaartepunt van de begeleidingsopdrachten. Wij kiezen resoluut de kant van de directies, leraren en opvoeders door hen te bevestigen in de vele dingen die goed zijn en door hen te begeleiden in hun zoeken naar wat nog beter kan.

Er is ten tweede de ondersteuning van **netwerken van 'lot- en zielsgenoten'** over de grenzen van de individuele scholen heen. Wij willen tussenpersoon zijn om onderwijsmensen samen te brengen om te leren van elkaar en elkaar tot steun te zijn. De scholengemeenschap is daarvoor het geschikte platform.

En ten derde is de begeleidingsdienst een **aanspreekpunt** voor **informatie of advies** van en naar het macroniveau van onderwijs.

Binnen elk van die actieterreinen werken de begeleiders naar specifieke **doelen** toe, passen ze specifieke ondersteuningsprocedures of benaderingswijzen toe en komen er andere inhouden aan bod. Het is een permanente opgave om als pedagogische begeleidingsdienst niet belastend, maar dienstbaar te zijn. Wij verkiezen **duurzame samenwerking** boven eenmalige interventies. Op die manier kunnen we echt aan onze dienstverlenende opdracht voldoen en kunnen we het proces ondersteunen dat leidt tot **kwaliteitsverbetering** van de scholen.

Door middel van deze brochure stellen we ons begeleidingsaanbod voor het schooljaar 2009-2010 aan jou en je medewerkers voor. De digitale versie is heel het jaar door te raadplegen op en kan gedownload worden van de DPB-website. Dat biedt bijkomende mogelijkheden om onze werking en ons begeleidingsaanbod bekend te maken bij en ruim te verspreiden onder de leraren en de opvoeders.

Uiteraard is de opsomming niet exhaustief. Wil je met je school een ander thema uitdiepen, aarzel dan niet om de schoolbegeleider van jouw school te contacteren. Achteraan de brochure is de lijst van contactpersonen te vinden. Wij zoeken graag uit hoe we samen aan jullie vraag kunnen beantwoorden.

Wij willen dit schooljaar onze kerntaken verder uitdiepen ten dienste van de vele mensen in de scholen van ons bisdom. We willen ons dienstbaar opstellen t.o.v. directies, leraren en opvoeders om uiteindelijk de leerlingen te bieden waar ze recht op hebben: een degelijke en brede vorming tot mens in een maatschappij van en met anderen.

Namens de pedagogisch begeleiders secundair onderwijs,
Rik Logghe, hoofdbegeleider secundair onderwijs DPB Brugge

INHOUDSOPGAVE

VISIE EN MISSIE

1

INHOUDSOPGAVE

2

1 INFORMATIE EN COMMUNICATIE

5

1.1	Website: www.dpbbrugge.be	5
1.2	Publicaties en mededelingen vanuit de DPB	5
1.2.1	Didactische en pedagogische berichten	5
1.2.2	Tweewekelijkse mededelingen	5

2 ORGANISEREN EN/OF ONDERSTEUNEN VAN NETWERKEN OP SCHOOLNIVEAU

6

2.1	Schoolbezoek	6
2.1.1	Vak- en domeinbegeleiders	6
2.1.2	Schoolbegeleiders	7
2.2	Werking vakgroepen en studierichtingen	7
2.3	Pedagogische studiedag	7

3 ORGANISEREN EN/OF ONDERSTEUNEN VAN NETWERKEN OP HET NIVEAU VAN DE SCHOLENGEMEENSCHAP

8

3.1	Regionale directievergaderingen	8
3.2	Regionale samenkomsten voor bepaalde vakgebieden / interne begeleiders	8
	Data en overzicht van ontmoetingen 'muzisch-creatief'	8

4 ORGANISEREN EN/OF ONDERSTEUNEN VAN NETWERKEN OP HET NIVEAU VAN HET DIOCEES

10

4.1	Codi - aldi - voorzitters scholengemeenschappen	10
4.1.1	Cel scholengemeenschappen	10
4.1.2	Samenkomsten codi - aldi - voorzitters	10
4.2	Netwerken van directies	11
4.2.1	Overleg CVO-directies	11
4.2.2	Overleg CDO-coördinatoren	11
4.2.3	Overleg directies nijverheid	11
4.2.4	Overleg directies handel	11
4.2.5	Overleg directies personenzorg	12
4.2.6	Overleg administratieve directies	12
4.2.7	Overleg DPB met Hoger Onderwijs	12
4.3	PDO-vergaderingen (Pedagogisch didactische ondersteuning)	12
4.4	IPB-vergaderingen (Interne Pedagog. Begeleiders bso)	14
4.5	Tweedaagse directies	14
4.6	Diocesane werkgroep identiteit	15
4.7	Gok-beleid (Gelijke OnderwijsKansen)	16
4.8	Schoolpastoraal	17
4.9	Overleg met GLO (geïntegreerde lerarenopleidingen) en SLO (spe-	17

	cifieke lerarenopleidingen)	
4.10	Stuur- en werkgroepen van vakbegeleiders	18
4.11	DPB-studiedagen	18

5 ONDERSTEUNING VAN SCHOOLBESTUREN 19

5.1	Project 1: Efficiënt omgaan met informatie: doolhof of labyrint	19
5.2	Project 2: Loopbaanbegeleiding: functiebeschrijving en evaluatie	19
5.3	Project 3: Initiatieven voor beginnende schoolbestuurders	20
5.4	Project 4: De verantwoordelijkheid van het bestuur inzake preventie en welzijn	20
5.5	Project 5: Ontmoeting CASS-vz en CAIM-vz en CoDi's	20
5.6	Project 6: Schouder aan schouder 3, de werking van scholengemeenschappen	21
5.7	Project 7: Aansprakelijkheid van de bestuurders van de vzw	21
5.8	Project 8: Onderwijsactualia	21

6 AANVANGSBEGELEIDING 22

6.1	Nieuwe directies	22
6.1.1	Vormingsprogramma	22
6.1.2	Ontmoeting met de bisschop	23
6.2	Nieuwe leraren	23
6.2.1	Samenkomsten beginnende leraren met de vakbegeleiding	23
6.2.2	Ontmoeting met de bisschop	24
6.2.3	Mentoraat en postgraduaat	24
6.2.3.1	Opleiding mentor in het onderwijs --- NIEUW ---	24
6.2.3.2	Supervisie van mentoren op niveau SG	26
6.3	Ondersteunend personeel	26
6.3.1	Vormingsprogramma	26
6.3.2	Ontmoeting met de bisschop	27

7 OPVOLGING SCHOOLDOORLICHTING 28

8 PEDAGOGISCH-DIDACTISCH AANBOD EN SUPERVISIE 29

8.1	Prioriteiten 2009-2010	29
8.1.1	Taalbeleid	29
8.1.2	Loopbaanbegeleiding: aanvangsbegeleiding en mentoraat	29
8.1.3	Loopbaanbegeleiding: evaluatie van personeel	30
8.1.4	Kwaliteitszorg	30
8.1.5	VOETen (vakoverschrijdende eindtermen)	32
8.2	Andere pedagogisch-didactische thema's	32
8.2.1	Van kennisoverdracht naar coachen en begeleid zelfstandig leren	32
8.2.2	Competentieontwikkeland leren	33
8.2.3	Gezondheidsbeleid	33
8.2.4	Advies bij problemen in samenwerkingsverbanden	34
8.2.5	Een motiverend personeelsbeleid	35
8.2.6	Welbevinden en motivatie van leerlingen op school	35
8.2.7	Omgaan met moeilijke klassen	36
8.2.8	Overgang van basis- naar secundair onderwijs	36
8.2.9	Van pedagogisch project naar schoolwerkplan	37
8.2.10	Van nascholingsbeleid naar nascholingsplan	37
8.3	Supervisie van bepaalde doelgroepen (individueel - groepen)	38

9	VVKSO-LEERPLANNEN	39
10	ADRESSEN MEDEWERKERS	40
	VERDELING SCHOLENGEMEENSCHAPPEN PER SCHOOLBEGELEIDER-ANKERFIGUUR	40
	VAKBEGELEIDERS 2009-2010	42
	Aardrijkskunde - Mavo - Toerisme	42
	Biologie	42
	Chemie	42
	Humane wetenschappen	42
	Duits	42
	Economie - Handel	42
	Elektriciteit – Elektronica - IW	43
	Engels	43
	Frans	43
	Fysica – Wetenschappelijk Werk	43
	Geschiedenis – Esthetica (beeld)	43
	Gezinstechnieken	44
	Bouw – Hout	44
	Informatica	44
	Klassieke Talen	44
	Land- en tuinbouw	44
	Lichaamsverzorging	44
	Lichamelijke opvoeding en sport	44
	Mechanica / Mechanica-elektriciteit –IW	45
	Mode	45
	Muzikale opvoeding – esthetica (muziek)	45
	Nederlands	45
	Personenzorg	45
	Plastische opvoeding –beeldende vorming	46
	Project Algemene Vakken (PAV)	46
	R.K. Godsdienst	46
	Technologische opvoeding	46
	Voeding	46
	Wiskunde	47
	DIENSTVERLENING	48
	WE WERKEN SAMEN MET	48
	HOGER ONDERWIJS IN HET BISDOM BRUGGE	49
	CENTRA VOOR VOLWASSENENONDERWIJS	50
	VRIJE CENTRA VOOR LEERLINGENBEGELEIDING	51

1 Informatie en communicatie

1.1 Website: www.dpbbrugge.be

Op de website van de DPB Brugge vind je o.a. volgende informatie:

- de tweewekelijkse mededelingen naar scholen;
- de digitale sollicitantendatabank;
- alle activiteiten van de begeleiding met vermelding van locaties, data, enz.;
- agenda van de DPB secundair onderwijs;
- inschrijvingen voor bepaalde begeleidingsactiviteiten;
- wegwijzers en adressen voor het vlot contacteren van het secretariaat en de begeleiders van de DPB;
- alle coördinaten van de onderwijsinstanties van het katholiek onderwijs van het bisdom Brugge.

1.2 Publicaties en mededelingen vanuit de DPB

1.2.1 Didactische en pedagogische berichten

Deze verschijnen eenmaal per jaar bij de start van een nieuw schooljaar. De begeleiding geeft een stand van zaken van elk vak of studiegebied. Daarbij zetten de verschillende onderwijsgeledingen (buitengewoon, deeltijds en gewoon secundair onderwijs) de veranderingen en de vernieuwingen in de kijker.

De berichten staan integraal op de DPB-website secundair onderwijs en ze zijn te raadplegen en te downloaden (per artikel of als geheel).

1.2.2 Tweewekelijkse mededelingen

Dit zijn geselecteerde en gegroepede mededelingen vanuit de DPB secundair onderwijs en vacaturemeldingen vanuit onze scholen en partners. Op die manier wordt vermeden dat scholen om de haverklap en door om het even wie overspoeld worden met alle soorten berichten en mededelingen.

Tweewekelijks worden de school en de individueel ingeschrevenen erop geattendeerd dat er nieuwe mededelingen zijn.

Iedereen kan zich gratis abonneren op de diocesane mededelingen.

Dit kan via de DPB-website bij '*publicaties – mededelingen – digitale inschrijvingen*'.

2 Organiseren en/of ondersteunen van netwerken op schoolniveau

2.1 Schoolbezoek

Het schoolbezoek kadert in de visie van de DPB waarbij we ervan uitgaan dat eenmalige interventies op klasniveau te weinig mogelijkheden tot ondersteuning van leraren bieden. Willen we meestappen in een bepaald traject, dan voldoet die ene momentopname in een klas niet meer. Van leraren wordt meer en meer verwacht dat ze binnen een vakwerkgroep teamspelers worden. Daarom verschuift het zwaartepunt van de verantwoordelijkheid voor het professioneel groeien van de individuele leraar naar de vakwerkgroep.

Begeleiders willen hun interventies dan ook kaderen binnen een schoolbezoek waarvoor ze een halve dag, een volledige dag of meerdere dagen uittrekken. Ze maken tijd vrij voor een gesprek met de directie, de TA(C)'er, de vakwerkgroep of vakcoördinator, met alle leraren die het wensen, met coaches of mentoren voor beginnende leraren ...

De begeleider kan zijn bevindingen en advies schriftelijk rapporteren aan de directie, de leraar, de vakwerkgroep als daarom wordt gevraagd.

Elk schoolbezoek wordt vooraf aangekondigd in afspraak met de directie.

2.1.1 Vak- en domeinbegeleiders

Vak- en domeinbegeleiders komen naar de school, op vraag of op eigen initiatief. Zij begeleiden scholen en leraren vanuit de specifieke invalshoek van hun domein of vak. Zij voeren individuele gesprekken met leraren, wonen lessen bij en hebben daarover een nagesprek met de betrokken leraar, wonen een vakvergadering bij ... Heel wat interventies zijn mogelijk en die worden altijd vooraf aangekondigd bij en besproken met de schooldirectie. Leraren kunnen voor ondersteuning uiteraard ook altijd op eigen initiatief contact opnemen met hun vakbegeleider(s).

Hoofdzakelijk komt hun taak hierop neer:

- ondersteuning van leraren om hun functioneren te optimaliseren d.m.v. permanente zelfreflectie op hun handelen in de klas;
- klasbezoek met aandacht voor:
  - implementatie van vernieuwingen,
  - horizontale en/of verticale samenhang i.v.m. leerplannen,
  - pedagogisch-didactische aanpak,
  - effecten van of behoeften aan nascholing;
- bijeenbrengen van groepen leraren om ze te laten leren van en met elkaar;
- verwijzen naar interessant materiaal of helpen bij de ontwikkeling ervan;
- informatie verstrekken over vernieuwingen en/of doorspelen van goede praktijkvoorbeelden.

2.1.2 Schoolbegeleiders

Het werken aan kwaliteitsverhoging binnen een school heeft altijd het onderwijs en het opvoedend klimaat in de klas als eerste doel. Tegelijk moet de school zo georganiseerd zijn dat zij dit mogelijk maakt. In die zin werken de vakbegeleiders ook schoolgericht en overstijgt hun werking de individuele leraar.

De schoolbegeleiders zijn de vertrouwenspersonen en aanspreekpunten voor de school of de scholengemeenschap. Ofwel gaan zij zelf in op vragen, doen zij een beroep op een collega of zoeken ze een andere gepaste ondersteuning. Zij kunnen ook betrokken worden bij vakoverschrijdende activiteiten en ondersteunen de schoolorganisatie.

Hoofdzakelijk komt hun taak hierop neer:

- klankbord zijn voor de directeur / het directieteam als eerste interne begeleider;
- de betrokkenheid van alle participanten helpen bevorderen;
- de school ondersteunen bij het uitwerken van een systeem van interne kwaliteitszorg;
- opvolging van schooldoorlichtingen;
- coachen van veranderingsprocessen;
- mee nadenken over de spiritualiteit, de visie van waaruit de school haar onderwijs verstrekt en aan opvoeding wordt gedaan;
- helpen uitbouwen van pastoraal op school;
- ontwikkelen van zorgbeleid, ICT-beleid ...;
- ...

2.2 Werking vakgroepen en studierichtingen

De individuele school blijft een belangrijk werkterrein voor de begeleiding. Eén van de belangrijkste doelgroepen van de begeleidingsdienst zijn de vak- en domeingroepen. Leraren leren vooral met en van elkaar. Het begeleiden en coachen van de leraren op de werkvloer is een essentieel gegeven van begeleiden. Uit onderzoek is dat ook het meest efficiënt gebleken. Vernieuwing op klas- en/of schoolniveau kan enkel maar slagen in vormen van samenwerking. Vak- of domeingroepen bieden dan ook de meeste waarborg om onderwijs optimaal te laten verlopen. De begeleidingsdienst wil dit proces van samenwerking mee helpen ondersteunen en richting geven. Je kan steeds een beroep doen op de vakbegeleiders bij het werken met de leerplannen.

2.3 Pedagogische studiedag

Als begeleidingsdienst willen wij de directies mee ondersteunen bij de uitwerking van een pedagogische studiedag.

Doel is niet dat de vak- en/of schoolbegeleiders zelf de organisatie van het geheel in handen nemen. Samen met de directie kan evenwel gezocht worden naar een procesmatige begeleiding bij de voorbereiding en de uitwerking. Er kunnen contacten gelegd worden met externe instanties die op de dag zelf mee vorming helpen geven.

De DPB wil mee zoeken naar de verdere implementatie en opvolging van het behandelde thema.

3 Organiseren en /of ondersteunen van netwerken op het niveau van de scholengemeenschap

3.1 Regionale directievergaderingen

Op het niveau van de scholengemeenschap komen directies op geregelde tijdstippen samen voor overleg.

De schoolbegeleider kan daarbij aanwezig zijn ter ondersteuning. De inbreng kan bestaan uit het mee denken of het inhoudelijk voorbereiden en inleiden van een onderwerp.

Afspraken worden gemaakt met de schoolbegeleider van de scholengemeenschap.

3.2 Regionale samenkomsten voor bepaalde vakgebieden / interne begeleiders

Op initiatief van de vakbegeleiding en in overleg met de coördinerend directeur en de directeurs van de onderliggende scholen kunnen leraren of mensen die eenzelfde functie uitoefenen, samengebracht worden.

Doel is netwerken mee te helpen ondersteunen.

Naast de pedagogische ondersteuning worden ook mensen samengebracht die eenzelfde functie of taak hebben (ICT-coördinatoren, leraren van vakgebieden van lage frequentie ...). Ook hier kan de medewerking van de begeleidingsdienst worden gevraagd.

DATA EN OVERZICHT VAN ONTMOETINGEN 'MUZISCH-CREATIEF': ESTHETICA, MODE, LO, MO EN PO.

De **vakvergaderingen per scholengemeenschap** krijgen een verder vervolg. De scholengemeenschappen die hieronder vermeld staan, komen dit schooljaar opnieuw samen. De scholengemeenschappen die nu niet vermeld staan, komen volgend schooljaar aan bod.

SG	Gastschool	Datum	Vakken
Jozef de Pelichy	Sint-Jozefscollege Izegem	<i>donderdag 8 oktober 2009</i>	MO+PO+LO+Mode
Sint-Donaas + Sint-Maarten	DPB d'Abdij	<i>donderdag 15 oktober 2009</i>	MO+PO+LO+Mode+esthetica
Oostkust	Sint-Pieterscollege Blankenberge	<i>donderdag 22 oktober 2009</i>	MO+PO+LO
Sint-Michiel	Barnum Roeselare	<i>donderdag 12 november 2009</i>	MO+PO+LO+Mode+esthetica
Sint-Niklaas	Hotelschool Ter Duinen Koksijde	<i>donderdag 19 november 2009</i>	MO+PO+LO+ Mode
Houtland	Sint-Martinusinstituut Koekelare	<i>donderdag 26 november 2009</i>	MO+PO+LO+Mode

De vakvergaderingen vinden telkens plaats **van 17.00 tot 19.00 uur**. Collega's die tot 17.00 uur les hebben, vragen best aan de directie of het mogelijk is om voor deze gelegenheid de les wat vroeger te beëindigen.

Om deze vergaderingen zo goed mogelijk voor te bereiden, is het belangrijk dat er **vooraf ingeschreven** wordt. De scholen ontvangen een inschrijvingsformulier bij het begin van het schooljaar.

4 Organiseren en /of ondersteunen van netwerken op het niveau van het diocees

4.1 Codi - aldi – voorzitters scholengemeenschappen

Doelgroep

Coördinerende directeurs, algemeen directeurs en voorzitters SG

Programma en doelstellingen

We brengen de codi's, aldi's en voorzitters een aantal keren per jaar in de DPB samen met als doel ervaringen, materialen ... met elkaar uit te wisselen en te delen. Tijdens die momenten wordt actuele onderwijsinformatie doorgegeven, toegelicht en besproken. Daarnaast komt het onderwijsbeleid en het beleid van de begeleidingsdienst aan bod.

4.1.1 Cel scholengemeenschappen

De cel scholengemeenschappen komt viermaal per jaar samen. Tot de cel behoren codi's met volledige vrijstelling, de directeur DPB, de hoofdbegeleider en de coördinator van de schoolbegeleiding. In de cel worden de samenkomsten met codi's, codi's en voorzitters, codi's en aldi's voorbereid. Tweemaal per jaar worden afgevaardigden van het COC betrokken in de werking van de cel.

Data

Telkens op maandag van 14.00 u. tot 17.00 u.

- 21 september 2009
- 30 november 2009 (met COC)
- 22 februari 2010
- 14 juni 2010 (met COC) – 15.00 uur

Contactpersoon: Rik Logghe, hoofdbegeleider

4.1.2 Samenkomsten codi - aldi - voorzitters

De samenkomsten worden, zoals vermeld, voorbereid door de cel. Op de agenda staan altijd onderwijsactualiteit, werking van de scholengemeenschappen en werking van de DPB Brugge.

Data

Codi's (Coördinerend directeurs)

- donderdag 8 oktober 2009 om 14.30 u.

- donderdag 11 maart 2010 om 14.30 u. (samen met directies CVO)
- donderdag 20 mei 2010 om 14.30 u. (evt. samen met aldi's)

Codi's + voorzitters

- donderdag 19 november 2009 om 17.00 u.
- donderdag 11 februari 2010 om 17.00 u.

Contactpersoon: Rik Logghe, hoofdbegeleider

4.2 Netwerken van directies

4.2.1 Overleg CVO-directies

Met de directies van de vrije centra voor volwassenenonderwijs zijn er 4 overlegmomenten:

- vrijdag 16 oktober 2009, om 09.00 uur in Spermalie Brugge (+ maaltijd)
- donderdag 10 december 2009, om 09.00 uur in DPB Brugge
- donderdag 11 maart 2010, om 14.30 uur met de codi's SO en om 17.00 uur met de CVO-directies alleen, in DPB Brugge
- donderdag 20 mei 2010, om 09.00 uur in DPB Brugge

Contactpersoon: Rik Logghe, hoofdbegeleider

4.2.2 Overleg CDO-coördinatoren

Met de coördinatoren van de centra deeltijds onderwijs is er een overlegmoment op:

- donderdag 08 oktober 2009, om 09.30 uur in CDO Roeselare

Contactpersonen: Jan Bonne en Eric Jacobs, schoolbegeleiders

4.2.3 Overleg directies nijverheid

Met de directeurs van de nijverheidsscholen zijn er 3 overlegmomenten:

- donderdag 15 oktober 2009, om 09.30 uur in VTI Izegem
- donderdag 21 januari 2010, om 09.30 uur in VTI Kortrijk
- donderdag 27 mei 2010, om 09.30 uur in VTI Oostende

Contactpersoon: Rik Logghe, hoofdbegeleider

4.2.4 Overleg directies handel

Met de directeurs van de handelsscholen is er een overlegmoment op:

- 16 oktober 2009: een vergadering gevolgd door een bezoek aan ... (verrassing)
- 29 januari 2010 in OLV Hemelvaart Waregem
- 07 mei 2010 in Annuntiata Veurne

Contactpersoon: Marc Dejonckere, vakbegeleider economie-handel

4.2.5 Overleg directies personenzorg

Data nog te bepalen in overleg met codi-PZ en de pedagogisch werkgroep PZ van het VVKSO.

Contactpersoon: Karine Willocx, vakbegeleider personenzorg

4.2.6 Overleg administratieve directies

Met de administratieve directeurs zijn er 5 overlegmomenten (telkens van 9.30 uur tot 11.30 uur in DPB Brugge)

- donderdag 8 oktober 2009,
- donderdag 26 november 2009
- donderdag 28 januari 2010
- donderdag 18 maart 2010
- donderdag 27 mei 2010

Contactpersoon: Marc Dejonckere, school- en vakbegeleider

4.2.7 Overleg DPB met Hoger Onderwijs

Algemene directeurs en departementshoofden Katho / KHBO

- woensdag 28 april 2010 om 14.30 u in DPB Brugge

Contactpersoon: Filip Debruyne, vicaris

4.3 PDO-vergaderingen (Pedagogisch Didactische Ondersteuning)

Doelgroep 1

Directies en middenkaders

Doelgroep 2

Vakhoofden van die scholen die het PDO-traject van 2008-2009 volgden

Doelgroep 1

Na het succes van vorig schooljaar waarbij directieleden van 30 scholen dit PDO-traject volgden, wil de DPB op vraag van verschillende directie ook dit schooljaar met de drie samenkomsten van de 'Pedagogisch Didactische Ondersteuning' een poging doen om scholen te ondersteunen in hun groei naar professionele vakgroepen. Het uiteindelijke doel is dat ze evolueren van een werkgroep naar een leergroep.

Vakgroepwerking is al jarenlang in veel scholen een pijnpunt. In veel gevallen ligt de focus op het maken van concrete afspraken tijdens de verplichte vakvergaderingen. Dikwijls ervaren leraren deze samenkomsten als 'een noodzakelijk kwaad' waar ze niet van onder kunnen... Goeie samenwerking hangt in veel gevallen af van het al of niet 'klikken' tussen collega's.

Op de eerste samenkomst is iedereen welkom. Je hoort er wat de bedoeling is, welke manier van werken we hanteren... Wat is een professionele leergroep? Wat zijn de randvoorwaarden? Hoe kunnen leraren van en met elkaar leren? Na deze eerste samenkomst gaan we verder op stap met die directies die vakgroepwerking als een prioriteit in hun werking zien en dit schooljaar concrete beleidsstappen willen zetten. We vragen dus een duidelijk engagement: het schoolbeleid moet bereid zijn in de loop van dit schooljaar stappen te zetten die een meer professionele werking van vakgroepen mogelijk maakt.

De volgende twee samenkomsten werken we dan enkel verder met die scholen die dit engagement hebben opgenomen. Het zijn vormingsmomenten waarbij je als schoolleider concreet aan de slag gaat en vooral ook leert van andere scholen.

Onze uiteindelijke ambitie is dat gemotiveerde vakgroepen zaken realiseren waarbij ze de meerwaarde van het samen werken én samen leren ervaren, zodat ze dit kunnen uitdragen naar andere (vak)groepen in de school en zo hefboom zijn voor professioneler samenwerken.

Doelgroep 2

Vakhoofden van scholen waarvan de directie vorig schooljaar het PDO-traject gevolgd hebben, zijn welkom op een eerste samenkomst. Daar krijgen ze toelichting bij de bedoeling van de vorming. Ze komen te weten wat ze kunnen verwachten en wat wij van hen verwachten. Van de vakhoofden verwachten we dat ze een engagement aangaan om dit schooljaar concrete acties ondernemen om met hun vakgroep te groeien naar een leergroep.

Het is dus wel essentieel dat deze vakgroepen al enige vorm van samenwerking hebben en vooral willen en kunnen samenwerken. Vakhoofden die ervaren dat ze nog niet zover staan, kunnen terecht bij een drietal nascholingsmodules i.v.m. vergadertechnieken, coachen en leidinggeven of omgaan met weerstanden die het Eekhoutcentrum aanbiedt.

Ook bij deze doelgroep werken we de volgende twee samenkomsten enkel verder met die vakhoofden die het engagement hebben opgenomen. Net zoals bij het traject dat we met de directies liepen, zijn het ook vormingsmomenten waarbij de vakhoofden concreet aan de slag gaan en vooral ook leren uit ervaringen met collega's.

Data doelgroep 1:

dinsdagen van 9.00 u. tot 11.30 u. in DPB Brugge

- *24 november 2009*
- *26 januari 2010*
- *4 mei 2010*

Data doelgroep 2:

dinsdagen van 14.00 u. tot 16.30 u. in DPB Brugge

- *24 november 2009*
- *26 januari 2010*
- *4 mei 2010*

Contactpersonen: Luc Beelprez en Luk Van Canneyt, schoolbegeleiders

4.4 IPB-vergaderingen (Interne Pedagogische Begeleiders bso)

Doelgroep

Interne Pedagogische Begeleiders van het Beroepsonderwijs

Doel

Opnieuw nodigen wij IPB'er(s) en/of bso-verantwoordelijke(n) uit op de IPB-bijeenkomsten op dinsdagen (zie hieronder) van 9.00 uur tot 11.30 uur.

De vier samenkomsten bestaan uit een informatief gedeelte en een vormingsgedeelte dat de problematiek, de zorgen, de kansen en de mogelijkheden van leerlingen én leraren in 1b en de b-stroom behandelt. Afhankelijk van het onderwerp kan gerust met een collega, eventueel een team ingetekend worden.

Het onderwerp van het vormingsgedeelte wordt via de uitnodiging in de DPB-mededelingen bekend gemaakt.

Data

- *dinsdag 29 september 2009*
- *dinsdag 1 december 2009*
- *dinsdag 2 maart 2010*
- *dinsdag 4 mei 2010*

De samenkomsten hebben plaats in de DPB Brugge, telkens van 9.00 tot 11.45 uur.

Contactpersoon: Jan Bonne, schoolbegeleider

4.5 Tweedaagse directies

Doelgroep

Directies van scholen gewoon en buitengewoon secundair onderwijs
Coördinatoren CDO's (centra deeltijds onderwijs)
Directies CVO's (centra volwassenenonderwijs)
Algemene directeurs en departementshoofden KATHO en KHBO
Pedagogisch begeleiders secundair onderwijs
Directies vrije CLB's

Doel

De tweedaagse vormingsdagen in de Duinse Polders Blankenberge zijn een niet te missen ontmoetingsforum voor "alle" directies.

De stuurgroep tweedaagse (hoofdbegeleider en 14 directies uit de 14 scholengemeenschappen) plant en programmeert.

Een degelijk, formeel programma zorgt voor de nodige input. Daarnaast wordt ruimschoots de mogelijkheid geboden tot informele contacten met collega's.

Voorlopig programma	
Volgende sprekers werden gecontacteerd en voorlopig vastgelegd:	
Linus Vanlaere Dr. in de theologie KU Leuven	<i>De christelijke identiteit van onze scholen</i>
Keuze uit een 10-tal werkwinkels uit het vormingsaanbod van het Eekhoutcentrum.	
Jan Saveyn VSKO Stafmedewerker VVKBaO	<i>Beleidvoerend vermogen van scholen / organisaties</i>
Maarten Vansteenkiste Prof. UGent – KULEuven	<i>Motiveren van personeel vanuit het organisatiebeleid</i>
Fons Leroy Gedelegeerd bestuurder VDAB	<i>Werking van de VDAB Samenwerking school – VDAB</i>
Na de kerstvakantie ontvangen de directies het definitief programma en de inschrijvingsmodaliteiten	

Data
Donderdag 4 en vrijdag 5 februari 2010

Contactpersoon: Rik Logghe, hoofdbegeleider

4.6 Diocesane werkgroep IDENTITEIT

Leden van de werkgroep

Tot de werkgroep behoren: de vicaris, de directeur dpb, de hoofdbegeleiders basis – secundair en buitenwoon onderwijs, één begeleider van elk niveau, de begeleiders schoolpastoraal en opvoedingsproject, de coördinator van de inspecteuradviseurs.

Contactpersoon: Rik Depré, begeleider schoolpastoraal

Doelgroep

Alle katholieke scholen en de begeleidingsdienst van het bisdom Brugge.

Doelstellingen

In een maatschappelijke context van toenemend pluralisme wil de katholieke school zich engageren vanuit haar eigen bronnen om een christelijke gemeenschap te worden. Concrete wegen worden aangeboden om het dagelijkse leven in de school of de begeleidingsdienst in dialoog te brengen met de bronnen van ons opvoedingsproject. Met andere woorden we willen via verschillende wegen op het spoor komen van wat typisch is, in ons aanbod naar de maatschappij toe. Na afloop van een begeleidingsproject zullen vele personeelsleden zeggen: het is ons opvoedingsproject.

Ons aanbod

1 De begeleiders pastoraal en opvoedingsproject, bieden een traject aan om het concrete schoolleven te toetsen aan de bronnen van ons onderwijs. Let op: het gaat hier om de spirit in de job en niet over het persoonlijke leven. Het traject bevat vier stappen.

2 Drie namiddagen voor personeelsleden én directies of begeleiders om hun eigen spiritualiteit te voeden in relatie tot hun job.

Voor de directies en begeleiders is dit op
*11 december 2009,
12 maart 2010 en
4 juni 2010.*

Voor de personeelsleden is dit op
*2 december 2009,
10 maart 2010 en
26 mei 2010.*

3 Abdijsdagen voor directies per scholengemeenschap én begeleiders.

4 Abdijsdagen in Averbode voor onderwijzmensen:

*20 en 28 november 2009 met Paul van Geest,
29 en 30 januari 2010 met Rik Hoet,
26 en 27 februari 2010 met Bart Paepen,
19 en 20 maart 2010 met Carine Devogelaere.*

4.7 Gok-beleid (Gelijke OnderwijsKansen)

Doelgroep

Directeur, zorgcoördinator, gok-verantwoordelijke, leden van een zorgteam

Programma en doelstellingen

In de loop van het tweede trimester van het tweede werkjaar van de GOK-cyclus moeten alle gegevens van de zelfevaluatie worden gebundeld, zo dat de werking – indien nodig - kan worden bijgestuurd. Dit betekent niet dat alle doelen en acties op dat ogenblik moeten worden bevraagd. Het is goed mogelijk dat sommige doelen en acties, al eerder onder de loupe genomen werden. Het is dan zaak deze reflecties en voorstellen tot bijsturing mee te bundelen in het 'zelfevaluatierapport' dat in de loop van het tweede trimester van het tweede GOK-werkjaar opgesteld wordt.

Het behoort tot de taak van de pedagogische begeleiding Gelijke Onderwijskansen de expertise die in de scholen aanwezig is, bij het Steunpunt GOK, de VLOR, het VVKSO, maar ook in expertise- en nascholingscentra samen te brengen en uit te wisselen. Zoals u dat van ons gewend bent, organiseren we GOK-bijeenkomsten omtrent de decretale verplichtingen van het GOK-beleid. We voorzien minimaal twee regionale samenkomsten waarvoor u op tijd en stond via e-mail uitgenodigd wordt. Op eenvoudige vraag komen wij ook graag bij u op school langs om het proces dat u met het GOK-team doormaakt te bespreken, kritisch te bevragen, te waarderen met eventueel voorstellen tot optimaliseren

Data

- GOK-reflectiedag: *Dinsdag 01/06/2010 van 9.00 tot 11.30 uur in DPB Brugge*

Contactpersoon: Jan Bonne, schoolbegeleider

4.8 Schoolpastoraal

Doelgroep

Directeur, pastoraal verantwoordelijken, leraren

Programma en doelstellingen

De schoolpastoraal wordt voortdurend uitgedaagd om zich te ontwikkelen en te vernieuwen in een sterk veranderende omgeving. Het schoolpubliek (leerlingen én leraren) vertoont een heel gevarieerd beeld op het gebied van geloven en spiritualiteit.

Veel enthousiaste mensen in de pastorale dragende groep in de school voelen zich vaak geïsoleerd, overvraagd of zoeken een ruimer draagvlak. De dragende groep is vaak sterk begaan met de eigen werking en eigen plaats in het organogram van de school.

De pastorale werkgroep is van een andere orde dan de sportwerkgroep of het feestcomité op school. Moet die zorg om de realisatie van het eigen christelijk opvoedingsproject (d.i. het concrete gezicht van de pastoraal op school) niet door velen ter harte worden genomen? Is er wel voldoende verankering van de pastorale zorg in het dagelijkse schoolleven? Hoe kunnen pastorale groepen zich herbronnen, nieuwe inspiratie opdoen? Hoe een haalbaar pastoraal prioriteitenplan voor mijn school opmaken?

De begeleiders schoolpastoraal kunnen ondersteunende instrumenten aanreiken aan al wie verantwoordelijkheid draagt en wil dragen bij de behartiging en de beleving van de christelijke identiteit op school. Dit schooljaar sluiten bovendien een aantal nascholingen hier nauw bij aan.

Data

- Dag van de schoolpastoraal
vrijdag 20 november 2009 (voor- en namiddag)
- Goede week info en uitwisseling
Najaar 2009
- Elke school kan een beroep doen op één van de begeleiders schoolpastoraal en opvoedingsproject voor een begeleiding op maat.

Contactpersonen: Hugo Pieters en Rik Depré, begeleiders schoolpastoraal

4.9 Overleg met GLO (geïntegreerde lerarenopleidingen) en SLO (specifieke lerarenopleidingen)

Doelstellingen

Doel is georganiseerd overleg tussen de departementen geïntegreerde lerarenopleiding (*KATHO Torhout en Tielt, KHBO Brugge*), de specifieke lerarenopleidingen (*VTI Brugge en VIVO Kortrijk*) en het dagelijks bestuur van de DPB.

In onderling overleg wordt gezocht naar afstemming tussen de opleiding en begeleiding, tussen opleiding van aspirant-leraren en de ontwikkelingen in het werkveld.

Aangehaalde thematieken zijn o.a. organisatie en begeleiding van de stages in de scholen, evaluatie van stagiairs ...

Overlegmomenten

Moeten nog vastgelegd worden

Contactpersoon: Rik Logghe, hoofdbegeleider

4.10 Stuur- en werkgroepen van vakbegeleiders

Vakbegeleiders of schoolbegeleiders zijn ook soms actief in externe stuur- en werkgroepen. Zo zijn er contacten met de lerarenopleiding of de diocesane commissies.

Die bestaan o.a. uit:

- leergesprek tussen studenten van de lerarenopleidingen en de begeleider rond de nieuwe leerplannen,
- inschakeling van de begeleiding bij de eindbeoordeling van de scripties van eindexaarsstudenten van de lerarenopleidingen.
- Meedenken over maatschappelijke problemen en de implicaties voor het onderwijs in de diocesane commissie voor pastoraal. Een concreet resultaat is de denknota in verband met 'omgaan met diversiteit'.
- In het diocesaan platform voor navorming worden de ondersteuning van het DPB en de nascholingen van het Eekhoutcentrum afgestemd op de andere nascholingen vanuit het bisdom.

Daarnaast zijn er ook nog andere activiteiten zoals het uitleggen van de nieuwe leerplannen aan museumgidsen en de samenwerking met de provinciale diensten.

4.11 DPB-studiedagen

Met logistieke ondersteuning van het Eekhoutcentrum

Dag van de digitale didactiek

Woensdag 28 april 2010

- voormiddag in DPB Brugge: DPB-visietekst digitale didactiek
- namiddag in Kulak: werkwinkels

Dag van de opvoeder (organisatie diocesane stuurgroep ondersteunend personeel)

Maandag 1 februari 2010 - volledige dag

Vormingsnamiddag voor alle leden ondersteunend personeel

Dinsdag 17 november 2009 (14.00 tot 16.30 uur) - Spes Nostra Zedelgem

5 ONDERSTEUNING VAN SCHOOLBESTUREN

Het voorbije schooljaar bezorgde de VIMKO de verschillende geledingen haar discussienota rond 'schoolbesturen in de toekomst'. Inmiddels werden de diverse bedenkingen en aanvullingen in die ontwerp tekst opgenomen en werd in dit kader ook een zelfevaluatieinstrument voor de werking van de schoolbesturen opgesteld. In alle diocesen gaat hieromtrent momenteel een proefproject van start.

Ook in DPB Brugge blijft de ondersteuning van schoolbesturen in het schooljaar 2009 - 2010 een absolute prioriteit. De DPB Brugge, de VIMKO (Vereniging van Inrichtende Machten van het katholiek Onderwijs) en het VSKO organiseren een aantal vormingsmomenten waarvoor wij de nodige aandacht én het nodige engagement vragen.

De DPB Brugge brengt dit aanbod op meerdere manieren onder de aandacht: een map, bezorgd aan de voorzitters van alle schoolbesturen en van besturen van internaten, bevat de informatie over het totale aanbod.

We agenderen dit item ook op onze bijeenkomsten met de coördinerende directeurs op het niveau van de diocesane werking en in de scholengemeenschappen zelf.

Ook VIMKO publiceert specifieke flyers rond diverse thema's en biedt op haar website een overzicht van alle diocesen.

Alle sessies zijn gratis. Er zijn telkenmale broodjes en drank voorzien.

Contactpersoon: Stefaan Misschaert, directeur DPB

5.1 Project 1: Efficiënt omgaan met informatie: doolhof of labyrint?

Doelgroep

Basisonderwijs, Buitengewoon onderwijs, Secundair onderwijs, Volwassenonderwijs, Internaten

Aanbod

Vraaggestuurd (i.s.m. VIMKO)

Datum

Eén avondsessie – aanvraag per SG

5.2 Project 2: Loopbaanbegeleiding: functiebeschrijving en evaluatie

Doelgroep

Basisonderwijs, Buitengewoon onderwijs, Secundair onderwijs, Volwassenonderwijs, Internaten

Aanbod

i.s.m. VIMKO

Programma

1ste avond : Informatie rond de diverse aspecten van loopbaanbegeleiding: aanwerving en selectie, aanvangsbegeleiding, functiebeschrijving en functioneringsgesprekken, professionalisering en evaluatiegesprekken

Maandag 12 oktober 2009, vanaf 19.00 uur

2de avond : Training in functioneringsgesprekken en evaluatiegesprekken

Woensdag 21 oktober 2009 of woensdag 28 oktober 2009, vanaf 19.00 uur in DPB-Brugge

5.3 Project 3: Initiatieven voor beginnende schoolbestuurders

Doelgroep

Basisonderwijs, Buitengewoon onderwijs, Secundair onderwijs, Volwassenenonderwijs, Internaten.

Project 3A

Ontmoetingsavond voor beginnende bestuurder en hun voorzitters met VIMKO en Di.C.I.M.

maandag 9 november 2009 - 19.00 uur (valt samen met de eerste DiCiM-vergadering van het jaar) - DPB-Brugge

Project 3B

Kompas voor de beginnende bestuurder (i.s.m. VIMKO)

maandag 1 februari 2010 én maandag 8 februari 2010 - 19.00 uur in DPB Brugge

5.4 Project 4: De verantwoordelijkheid van het bestuur inzake preventie en welzijn

Doelgroep

Basisonderwijs, Buitengewoon onderwijs, Secundair onderwijs, Volwassenenonderwijs, Internaten.

Datum

maandag 14 december 2009 - 19.30 uur (met Jaak Palmans) in DPB-Brugge

5.5 Project 5: Ontmoeting CASS-vz en CAIM-vz en CODI'S

Doelgroep

Basisonderwijs, Buitengewoon onderwijs, Secundair onderwijs met Codi's

Aanbod

Ontmoeting CASS-vz en CAIM-vz en CODI'S

Datum

woensdag 13 januari 2010 - 17.30 uur in DPB Brugge (gevolgd door de receptie van het vicariaat)

5.6 Project 6: Schouder aan schouder 3, de werking van scholengemeenschappen**Doelgroep**

Basisonderwijs met directies, Buitengewoon basisonderwijs met codi's

Aanbod

Overleg met CASS-voorzitters en voorzitters van onderliggende schoolbesturen en codi (al dan niet met directies)

Data

Locatie en data op afspraak

5.7 Project 7: Aansprakelijkheid van de bestuurder van de vzw**Doelgroep**

Basisonderwijs, Buitengewoon onderwijs, Secundair onderwijs, Volwassenenonderwijs, Internaten.

Datum

maandag 26 april 2010 - 19.30 uur (met Beatrijs Pletinck) in DPB Brugge

5.8 Project 8: Onderwijsactualia**Doelgroep**

Basisonderwijs, Buitengewoon onderwijs, Secundair onderwijs, Volwassenenonderwijs, Internaten.

Aanbod

Ontwikkelingen in de onderwijsactualiteit en referaat

Datum

woensdag 2 juni 2010 - 19.00 uur in DPB Brugge

6 AANVANGSBEGELEIDING

6.1 Nieuwe directies

6.1.1 Vormingsprogramma

Doelgroep

Nieuwe directeurs en adjunct-directeurs van scholen gewoon secundair onderwijs. Het aanbod richt zich ook naar vervangers van codi's en aldi's met volledige of deeltijdse vrijstelling.

Programma en doelstellingen

Schoolleiders vormen die met meer inzicht in hun werk en in zichzelf competenties ontwikkelen om, in een steeds veranderende schoolcontext, leiding te kunnen geven en het beleidsvoerend vermogen van de school te kunnen vergroten.

Inhoudelijk is er complementariteit met het vormingsaanbod van het Centrum voor Andragogiek UA en komen volgende themata aan bod:

- inspectie en pedagogische begeleiding,
- het christelijk opvoedingsproject: schoolpastoraal en godsdienst,
- leiden en begeleiden,
- deliberatie einde schooljaar.

Werkwijze

Er worden een aantal bijeenkomsten gepland, waarop alle beginnende directies aanwezig zijn.

Data

- *Donderdag 20 augustus 2009 - van 9.00 tot 12.00 uur + maaltijd*
Voor alle nieuwe directies basisonderwijs, secundair onderwijs en buitengewoon onderwijs.
Onthaal door de vicaris en de DPB-staf.
DPB-werking voor nieuwe directies secundair onderwijs.
- *Dinsdag 6 oktober 2009 - van 18.00 tot 19.30 uur in het bisdom*
Aansluitend maaltijd in het DPB-centrum.
Onthaal en zending door de bisschop, Mgr. Roger Vangheluwe.
- *Maandag 7 december 2009 - van 14.00 tot 17.00 uur in DPB*
Opvoedingsproject, pastoraal en r.k.-godsdienst.
- *Maandag 15 maart 2010 - van 14.00 tot 17.00 uur in DPB*
Leiding geven en begeleiden.
- *Maandag 31 mei 2010 - van 14.00 tot 17.00 uur in DPB*
Deliberatie op het einde van het schooljaar.

6.1.2 Ontmoeting met de bisschop

Tijdens de bijeenkomst worden alle nieuwe directies (van alle niveaus) uitgenodigd door de bisschop. Elke nieuwe directeur krijgt op dit moment een zending vanuit het beleid van het bisdom in het opnemen van een verantwoordelijkheid in ons onderwijs.

Datum:

dinsdag 6 oktober 2009

om 18.00 uur onthaal in het bisdom en aansluitend maaltijd in het DPB-centrum.

Contactpersoon: Rik Logghe, hoofdbegeleider
Ward Goudenhoofd, directeur d'abdij

6.2 Nieuwe leraren

6.2.1 Samenkomsten beginnende leraren met de vakbegeleiding

Contactmiddag met de vakbegeleider

Op woensdagnamiddagen eind september en oktober zijn er **ontmoetingen** gepland **met de DPB-vakbegeleider(s)**. Elke leraar krijgt de kans om zijn/haar begeleider(s) buiten de schoolcontext te ontmoeten. Er wordt informatie gegeven over documenten van de leraar (lesvoorbereiding, jaarplan, agenda), leerplannen, DPB-werking. Verder wordt stilgestaan bij de eerste ervaringen, vragen en mogelijke problemen op de werkvloer.

OP WOENSDAG 30 september 2009, om 14.00 uur

Informatica, esthetica, lichamelijke opvoeding, muzikale opvoeding, plastische opvoeding, mode, hotel, Frans, Engels, Duits, klassieke talen, land- en tuinbouw, technologische opvoeding, hout en bouw, mechanica, elektriciteit.

OP WOENSDAG 7 oktober 2009, om 14.00 uur

Nederlands, geschiedenis, wiskunde, lichaamsverzorging.

OP WOENSDAG 14 oktober 2009, om 14.00 uur

Studiegebied personenzorg (verpleegkunde - huishoudkunde - pedagogische en psychologische vakken - stages), humane wetenschappen, mavo, PAV, economie.

OP WOENSDAG 21 oktober 2009, om 14.00 uur

Godsdienst, natuurwetenschappen, biologie, chemie, fysica, aardrijkskunde.

6.2.2 Ontmoeting met de bisschop

Tijdens de bijeenkomst worden **alle** nieuwe leraren en opvoeders (van alle niveaus) uitgenodigd door de bisschop. Elk nieuw personeelslid krijgt op dit moment een zending vanuit het beleid van het bisdom in het opnemen van een verantwoordelijkheid in het katholiek onderwijs.

Data

Telkens in DPB Brugge

- 20/01/2010 (*nieuwe leraren noord*)
Scholengemeenschappen: Sint-Donaas en Sint-Maarten, Petrus en Paulus, Oostkust

- 27/01/2010 (*nieuwe leraren centraal*)
Scholengemeenschappen: Houtland, Sint-Niklaas, Sint-Michiel, Molenland, J. de Pélichy

- 24/02/2010 (*nieuwe leraren zuid*)
Scholengemeenschappen: Sint-Paulus, OLV van Groeninge, Sint-Jan, OLV van Tuine, Hoppeland

Contactpersoon: Rik Logghe, hoofdbegeleider

6.2.3 Mentoraat en postgraduaat

6.2.3.1 Opleiding Mentor in het onderwijs --- NIEUW ---

Doelgroep

Mentoren (met of zonder ervaring of opleiding) en toekomstige mentoren uit alle onderwijsniveaus

Voor bijkomende info verwijzen we dan ook naar de brochure van het Eekhoutcentrum (korte info op de volgende bladzijde). Brochure te downloaden op <http://www.kuleuven-kortrijk.be/eekhoutcentrum/folders/> (postgraduaat Mentor in het onderwijs).

Contactpersonen: Marcella Deneve, Eekhoutcentrum
Hilde Bouckaert, DPB

POSTGRADUAAT
Mentor in het onderwijs
2009-2010 en 2010-2011

Een initiatief van DPB Brugge, KATHO, KHBO, K.U.Leuven Campus Kortrijk, CVO VTI Brugge, CVO VIVO Kortrijk en Eekhoutcentrum i.s.m. VSKO.

<p style="text-align: center;">module 1 2009-2010</p> <p style="text-align: center;">GRATIS</p> <p><i>2,5 dagen gespreid over het eerste en het tweede trimester.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - 13 oktober 09 - 17 november 09 - 8 december 09 	<p style="text-align: center;"><u>BASISOPLEIDING</u></p> <p>Dit basispakket richt zich tot alle mentoren (klas- en vakmentor voor stagiairs, mentor-coaches in aanvangs- en stagebegeleiding en van LIO's)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inzichten in en info over de taakomschrijving en het profiel van de mentor. • Inleiding op luister- en gespreksvaardigheden. • Bijzondere accenten eigen aan de specifieke opdracht van de mentor. • Een halve dag gaat naar een doorgedreven gedifferentieerde aanpak waarbij mentor-coaches schoolvademecum, trajecten ... behandelen. • Klas- en vakmentoren gaan een halve dag op bedrijfsbezoek (lerarenopleiding).
<p style="text-align: center;">module 2 2009-2010</p> <p><i>3,5 contactdagen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - 19 januari 2010 - 9 februari 2010 - 2 maart 2010 - 23 maart 2010 	<p style="text-align: center;"><u>UITDIEPING</u></p> <p>mentor worden en zijn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Betekenisvolle kaders en verdiepende leermomenten die een inzicht geven in de taak van de mentor(-coach). • Groei- en evaluatieopdrachten die een rechtstreekse toepassing hiervan zijn op de eigen werkcontext.
<p style="text-align: center;">module 3 2010-2011</p> <p><i>3 contactdagen</i></p>	<p style="text-align: center;"><u>UITDIEPING</u></p> <p>begeleidingsvaardigheden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen van de competenties nodig voor het voeren van begeleidende (leer)gesprekken, feedbackgesprekken en confronterende gesprekken.
<p style="text-align: center;">module 4 2010-2011</p> <p><i>6 halve contactdagen</i></p>	<p style="text-align: center;"><u>GROEPSSUPERVISIE</u></p> <p>Module 4 kan enkel gevolgd worden door cursisten die aan de andere 3 modules deelnamen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cursisten volgen deze leervorm in groepjes van 5 à 6 deelnemers. • In deze formule wordt het leren aan ervaring, van en aan mekaar onder deskundige leiding van een ervaren supervisor, maximaal toegepast.

Deelnemers die de evaluaties succesvol beëindigen, ontvangen een decretaal erkend getuigschrift '**Postgraduaat Mentor in het Onderwijs**'.

6.2.3.2 Supervisie van mentoren op niveau SG

Supervisie

Als begeleidingsdienst hebben wij al jaren ervaring in het samenbrengen en ondersteunen van mentoren van beginnende leraren op het niveau van de scholengemeenschap.

Het is de bedoeling dat geleerd wordt uit ervaring, vertrekkende van heel concrete casussen uit de begeleidingspraktijk van de betrokken mentoren.

We willen deze werking voortzetten voor bestaande groepen en uitbreiden voor nieuwe groepen. Dit gebeurt altijd in overleg en nauwe samenwerking met de codi

De data van de supervisiebijeenkomsten (3 of 4 per schooljaar) worden afgesproken met één van onze supervisors.

Contactpersoon: schoolbegeleider-ankerfiguur

6.3 Ondersteunend personeel

6.3.1 Vormingsprogramma

Doelgroep

Alle beginnende opvoeders bij het ondersteunend personeel

Programma en doelstellingen

Een ontmoetingsforum creëren voor mensen die als opvoeder bij het ondersteunend personeel werkzaam zijn.

Samen met leden van de diocesane stuurgroep ondersteunend personeel antwoord geven op de eerste vragen en bekommernissen van startende opvoeders. Ideeën aanreiken om gezagsvol om te gaan met relatief grote groepen leerlingen in studiezaal, schoolrestaurant, speelplaats, uitstappen ...

Werkwijze

Er worden twee bijeenkomsten gepland, waarbij alle beginnende opvoeders aanwezig zijn. De begeleiding is in handen van de schoolbegeleiders en enkele leden van de diocesane stuurgroep ondersteunend personeel.

In de eerste bijeenkomst wordt sterk interactief gewerkt, vertrekkend van de eerste praktijkervaringen.

In de tweede bijeenkomst vertrekken we van een referaat over opvoeding, waarden en normen, zelfkennis ... wat in een nabespreking wordt uitgediept.

Elke opvoeder ontvangt ook de brochure '*Opvoeder zijn op school*'. Deze brochure werd samengesteld door de diocesane stuurgroep voor ondersteunend personeel en is een goede leidraad voor opvoeders in gewone secundaire scholen.

Data

- *vrijdag 09 oktober 2009 (14.00 u. - 17.00 u.) in DPB Brugge;*
- *vrijdag 29 januari 2010 (14.00 u. - 17.00 u.) in DPB Brugge.*

Contactpersoon: Luc Beelprez, schoolbegeleider

6.3.2 Ontmoeting met de bisschop

De nieuwe personeelsleden uit het ondersteunend personeel sluiten aan bij één van de drie geplande ontmoetingen zoals beschreven op **6.2.2** (ontmoetingen van de nieuwe leraren met de bisschop):

- 20 januari 2010: opvoeders uit de regio noord
- 27 januari 2010: opvoeders uit de regio centraal
- 24 februari 2010: opvoeders uit de regio zuid

7 Opvolging schooldoorlichting

Doelgroep

Schoolbestuur, directeur, coördinatoren, leraren, schoolteam

Contactpersoon: Rik Logghe, hoofdbegeleider

Programma en doelstellingen

Een schooldoorlichting valt onder de bevoegdheid van de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap.

Dit gegeven is een belangrijke momentopname van het functioneren van de school. Het is daarom nodig dat de doorlichting in een passende en rustige sfeer kan verlopen.

Voor en na de doorlichting wil de Diocesane Pedagogische Begeleidingsdienst klankbord zijn voor vragen die leven bij de directeur en/of het team.

1. Na het gesprek met de gemeenschapsinspectie stuurt (papieren versie) of mailt (digitale versie) de directeur het **definitieve doorlichtingsverslag** door naar de hoofdbegeleider.
2. Intern in de DPB krijgt de **schoolbegeleider** een kopie van dit verslag.
3. Nadien volgt op school een **gesprek** directie – hoofdbegeleider – schoolbegeleider.
4. Na dit overleg kan de begeleidingsdienst, op vraag van de school, **ondersteuning** bieden. Dat kan gebeuren met een inhoudelijke inbreng, door hulp en begeleiding te bieden bij het opmaken van stappenplannen en in de aanpak van actiepunten ...
5. De directie kan, indien gewenst, de **vakbegeleiders** zelf contacteren voor de opvolging van vakgebonden werkpunten. Vakbegeleiders kunnen maar interverniëren met medeweten van én expliciete goedkeuring door de directeur.

8 Pedagogisch-didactisch aanbod en supervisie

8.1 Prioriteiten 2009 - 2010

8.1.1 Taalbeleid

Doelgroep

Directeur, coördinatoren, leraren, schoolteam

Contactpersoon: José Vandekerckhove,
vakbegeleider Nederlands

Programma en doelstellingen

Een taalbeleid voeren past in een systematische aandacht voor **kwaliteitszorg**. Bezig zijn met taalbeleid is veel meer dan de strijd tegen de tussentaal aangaan.

Met een taalbeleid besteed je als school systematische aandacht aan de **instructietaal** tijdens het leerproces. Onderzoek wijst immers uit dat leerlingen die de schooltaal beheersen beter presteren in schoolse en maatschappelijke situaties.

Taalgericht vakonderwijs is een methodiek waarmee leraren in hun onderwijspraktijk taalbeleid binnen brengen. Lessen opbouwen vanuit de drie pijlers: context, interactie en taalsteun is voor elke leerling heel waardevol.

Met een taalbeleid garandeer je ook afspraken tussen de taalvakken zelf. Bovendien kaderen scholen de initiatieven die de **algemene, culturele en vakoverschrijdende vorming** van leerlingen helpen ontplooien binnen dit taalbeleid.

Tot slot zien scholen met een taalbeleid dat de bijzondere zorg voor **interne en externe communicatie** de relaties met hun bevoorrechte partners optimaliseren.

Wij helpen scholen graag in het werken rond taalbeleid. Vaak is een algemene presentatie op een personeelsvergadering of pedagogische studiedag een eerste stap. Workshops kunnen het onderwerp breder laten verkennen. We kunnen jullie ook op weg zetten bij het opstarten van een vakoverschrijdende werkgroep taalbeleid.

8.1.2 Loopbaanbegeleiding: aanvangsbegeleiding en mentoraat

In het decreet betreffende de nieuwe lerarenopleiding in Vlaanderen staat het mentorschap als volgt omschreven: *'Mentorschap bestaat uit: de ondersteuning van de student tijdens de stage, van de leraar in opleiding; de aanvangsbegeleiding gedurende het eerste jaar van de beroepsuitoefening als leraar'*.

Mentoren staan m.a.w. in voor de opvang en begeleiding van stagiairs, lio's en beginnende leraren. De DPB focust vooral op de aanvangsbegeleiding, de begeleiding van nieuwe leraren.

We doen dit op twee manieren:

- door actief mee te werken aan de opleiding postgraduaat mentoraat (zie 6.2.3.1);
- door het geven van supervisie aan groepen mentoren die werkzaam zijn in dezelfde scholengemeenschap (zie 6.2.3.2).

Contactpersoon: Hilde Bouckaert, schoolbegeleider

8.1.3 Loopbaanbegeleiding: evaluatie van personeel

De DPB-schoolbegeleiding kan door een schoolbestuur of scholengemeenschap gevraagd worden om mee te stappen in het proces of het proces te begeleiden om te komen tot een motiverend personeelsbeleid:

- aandacht voor het ondersteuningsluik (nascholing en begeleiding);
- aandacht voor het evaluatieluik.

Het spreekt voor zich dat de DPB binnen de decretale klijntijnen kan meewerken aan een beleid terzake (uittekenen van een strategie, bepalen van evaluatiecriteria ...), maar niet zelf kan betrokken worden bij de evaluatie van personeelsleden zelf, laat staan optreden als evaluator.

Contactpersonen: de schoolbegeleiders-ankerfiguren

8.1.4 Kwaliteitszorg

Doelgroep

Directeur, coördinatoren, leraren, schoolteam van so en centra leren en werken (db-so)

Contactpersonen

Voor gewoon secundair onderwijs en volwassenenonderwijs: Luk Van Canneyt, schoolbegeleider - voor DBSO: Wim Simoens, schoolbegeleider

Doelstellingen

Wil je als school of centrum werken aan onderwijskwaliteit, dan kan zelfevaluatie daarbij een hulpmiddel zijn. Een zelfevaluatie helpt je kijken naar je eigen werking om te ontdekken wat je goed vindt en wat je beter of anders zou willen en hoe je daaraan kan werken. M.a.w. zelfevaluatie heeft tot doel de eigen school/centrumontwikkeling op de sporen te zetten of te houden. Er worden verwachtingen gewekt en er worden prioriteiten gesteld. De vraag is dus niet of we na een zelfevaluatie verder gaan, maar hoe we verder gaan. Een zelfevaluatie genereert energie en gelijkgerichtheid wanneer het proces goed verloopt.

Het kwaliteitsdecreet bepaalt in artikel 4§1 dat elke onderwijsinstelling, rekening houdend met haar pedagogisch of agogisch project verantwoordelijk is om kwaliteitsonderwijs te verstrekken en het geboden onderwijs kwaliteitsvol te ondersteunen. In artikel 5 lezen we dat het verstrekken van kwaliteitsonderwijs veronderstelt dat de instelling beschikt over het beleidsvoerend vermogen dat haar in staat stelt om zelfstandig een kwaliteitsvol beleid te voeren. Artikel 6 bepaalt dat elke instelling op sys-

tematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt. De wijze waarop zij dit doet kiest de instelling zelf.

Daarnaast maakt ook de VLOR-tekst i.v.m. beleidsvoerend vermogen van scholen duidelijk dat interne kwaliteitsontwikkeling annex zelfevaluatie een ondersteunende factor is voor de ontwikkeling van het beleidsvoerend vermogen van scholen: *"Een school met een capaciteit voor interne kwaliteitsontwikkeling kan data op een doelgerichte manier verzamelen en interpreteren, kan op basis daarvan beleid ontwikkelen, kan activiteiten plannen en uitvoeren, en ze evalueren. ..."*

Aanbod

De pedagogische begeleidingsdienst heeft in samenwerking met de dienst nascholing en internationalisering een programma voor zowel so als voor dbso.

Voor het so gaat het over een dubbel aanbod, waarbij nascholing en begeleiding hand in hand gaan:

- ⇒ enerzijds kunnen scholen de nood hebben om zich te beperken tot kleinschaligere initiatieven waarbij ze op een planmatige manier één onderdeel van de schoolwerking willen aanpakken door te werken met de PDCA-cirkel, smartdoelen en een actieplan.(module A),
- ⇒ anderzijds kan een school ervoor kiezen om de totale schoolwerking onder de loep te nemen via het instrument 'DISO' (module B) met het oog op het bepalen van prioritaire verbeterpunten op korte en middellange termijn.

Ook voor de centra dbso is er sinds vorig schooljaar een aanbod voor kwaliteitszorg en zelfevaluatie via het instrument 'ZIDO'. Het begeleidingstraject 'Aan de slag met IKZ in dbso' helpt je via een zelfevaluatie kijken naar de centrumwerking om te ontdekken wat je goed vindt en wat je beter of anders zou willen en hoe je daaraan kan werken. M.a.w. zelfevaluatie heeft tot doel de eigen centrumontwikkeling op de sporen te zetten / te houden.

Info en inschrijven

Elk schooljaar kunnen slechts een beperkt aantal scholen/centra instappen. Momenteel zijn er nog enkele plaatsen vrij. Scholen en/of centra die een kwaliteitszorgproces willen opstarten en hierbij de ondersteuning van de begeleiding wensen, doen er dan ook best aan zich zo snel mogelijk aan te melden.

Het spreekt vanzelf dat we steeds bereid zijn te komen luisteren naar de vragen die in dit verband leven. Dan zoeken we samen wat voor de school/het centrum de beste oplossing is.

Ben je nog niet klaar om een volledig proces op te zetten, dan kun je de begeleiding ook vragen om op je pedagogische raad, voor het directieteam of op de raad van directeurs van de SG een algemene insteek i.v.m. kwaliteitszorg en zelfevaluatie te geven. Het kan je ideeën geven waarbij we u ondersteuning op maat kunnen bieden.

Inschrijven voor de nascholingstrajecten kan via www.nascholing.be

Meer info - voor so bij: luk.vananneyt@vsko.be
- voor dbso bij: wim.simoens@vsko.be

8.1.5 VOETEN (vakoverschrijdende eindtermen)

Doelgroep

Directies

Programma en doelstellingen

Informatie over:

- de nieuwe vakoverschrijdende eindtermen:
- het verschil met de huidige voeten
- werkwijzen die vanuit het schoolbeleid kunnen gehanteerd worden om de voeten te implementeren.

De informatie wordt gebracht door een pedagogisch medewerker van het VVKSO.

Datum

Donderdag 15 oktober 2009 – om 14.00 in het DPB-centrum

Contactpersoon: Luc Beelprez, schoolbegeleider

8.2 Andere pedagogisch-didactische thema's

8.2.1 Van kennisoverdracht naar coachen en begeleid zelfstandig leren

Doelgroep

Directeur, coördinatoren, leraren, schoolteam

Programma en doelstellingen

De **vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'** beogen dat leerlingen in de loop van hun onderwijsloopbaan vaardige leerders, denkers en probleemoplossers worden. De aandacht voor 'leren leren' dient daarom niet alleen ter ondersteuning van het leren op school, maar heeft vooral tot doel leerlingen te vormen die **zelfstandig kunnen leren**. Dat is een taak die niet langer uitsluitend door de leraar in de **klas** kan worden opgenomen, maar eveneens op het niveau van de **school** als lerende organisatie ondersteund moet worden.

In die optiek dienen scholen een **kernteamgericht leertraject** ter bevordering van zelfstandig leren in klaspraktijk en schoolbeleid geleidelijk aan uit te bouwen. Centrale **aandachtspunten** op de weg van verandering zijn: het leren reflecteren inzake begeleid zelfstandig leren, ontwikkelen van een vertaalslag naar de eigen praktijk en expertisedeling in schoolspecifiek en -overstijgend verband. Daarnaast moet er meer nadruk gelegd worden op de **school als lerende organisatie** waarin **zelfevaluatie** centraal staat.

Lerarenteams proberen met vallen en opstaan BZL in de klas binnen te brengen. Anderen willen wel beginnen, maar zitten nog met veel vraagtekens.

Vanuit de opgedane expertise in de praktijk en de weg die we samen met scholen aflegden én vanuit de visie die we in onze denkgroep van begeleiders ontwikkelen en dragen, kunnen we scholen, die met BZL willen beginnen, de weg naar goede voorbeelden wijzen en willen we het implementatieproces op school- en lerarenniveau ondersteunen.

8.2.2 Competentieontwikkeland leren

Doelgroep

Directeur, coördinatoren, leraren, schoolteam

Programma en doelstellingen

Een aantal leerplannen van studierichtingen (Leefgroepenwerking, Haartzorg, Sociale en technische wetenschappen ...) zijn geschreven vanuit **competenties**. Competenties zijn een samenspel van kennis, vaardigheden en attitudes in concrete situaties eigen aan het studieprofiel van de studierichting. Competenties bestaan uit verschillende doelen die stap voor stap verworven worden en weergegeven zijn in leerlijnen. De leerlijnen geven de groei aan in het ontwikkelen van competenties.

Er zijn verschillende mogelijkheden om aan competentieontwikkeling te doen: stages, seminaries, projecten, vakoverschrijdend werken, integrale opdrachten ...

Competenties ontwikkelen kan nooit gebeuren vanuit 1 vak, het gaat altijd om een vakoverschrijdende samenwerking om leerlingen de eigenheid van de studierichting in samenhang te laten ervaren en te ontwikkelen.

Als DPB kunnen wij, eventueel ook in teamverband met begeleiders van verschillende disciplines, een lerarenteam ondersteuning bieden in het begeleiden van leerlingen in hun competentieontwikkeling. Doelen, leerlijnen, feedback, reflectie en evaluatie nemen hierbij een centrale plaats in.

8.2.3 Gezondheidsbeleid

Vanaf september 2007 wordt van scholen verwacht dat zij zich inspinnen om een gezondheidsbeleid uit te stippelen op maat van hun leerlingen. Een niet geringe uitdaging, ook al zijn wij er ons van bewust dat de meeste scholen, bewust of onbewust, met de gezondheidsthematiek bezig zijn. Nieuw is het dus niet, alleen zal de aandacht die er aan wordt besteed, misschien tot vernieuwde aandacht leiden. Gezondheids promotie, gezondheidseducatie en gezondheidsbeleid worden termen die mee in het schoolwerkplan kunnen worden opgenomen. Het is dan ook de wens van de onderwijsminister dat elke Vlaamse school daarover nadenkt en keuzes maakt om een beleid op maat van haar leerlingen te ontwikkelen.

Vanuit de Pedagogische Begeleidingsdienst willen we scholen ondersteunen in het nadenken over en uittekenen van een beleid, gespreid in de tijd. De zorg voor de leerling staat hierbij voorop. Wij willen middelen aanreiken die kunnen helpen om op een niet-bedreigende maar toch door velen gedragen manier de aandacht voor gezondheid op school te versterken en duurzaam te maken.

Het spreekt voor zich dat we daarbij niet over de technische deskundigheid beschikken die andere partners in het veld wel hebben. Veel expertisecentra zoals het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG), de Vereniging voor Alcohol- en Drugproblemen (VAD), Kind en Gezin, het Rode Kruis Vlaanderen, Stichting Vlaamse Schoolsport (SVS) ... organiseren opleiding, vertalen wetenschappelijke informatie naar het gewenste schoolniveau of ontwikkelen acties en materialen ten behoeve van de scholen.

Op regionaal niveau zijn er de Logo's (Lokaal GezondheidsOverleg) en de CLB's wiens taak het is te waken over de gezondheid van leerlingen en jongeren. Zij verstrekken, op vraag, deskundige informatie bij de keuze, de planning en de uitvoering van concrete acties.

Binnen het VSKO vind je een ruim aanbod gedaan rond gezondheidsbeleid, gericht op BaO, SO en BuO. Het behoort tot de sensibiliserende taak van de DPB Brugge om scholen in kennis te stellen van de visieteksten van onze koepel. Het behoort vanzelfsprekend tot de autonomie van de school om als vertrekpunt bij het werken rond gezondheidsopvoeding die elementen over te nemen die aansluiten bij hun missie en hun pedagogische werking.

Als DPB kunnen wij u dan ook helpen. Wij kiezen er bewust voor samen te werken met die partners, teneinde er naar te streven dat ieder op het eigen domein een zo groot mogelijke en zo efficiënt mogelijke ondersteuning kan bieden.

8.2.4 Advies bij problemen in samenwerkingsverbanden

Doelgroep

Directeur, coördinatoren, leraren, schoolteam

Programma en doelstellingen

In de meeste scholen is er geen nood aan informatie. Leraren weten wat leerplannen vragen, welke vakoverschrijdende eindtermen ze moeten nastreven, hoe ze met psychosociale problemen van leerlingen rekening zouden kunnen houden, welke nascholingen ze kunnen volgen ...

Toch is het resultaat op de werkvloer niet altijd even vernieuwend. Iedereen weet het wel, iemand zal het wel doen, maar niemand beweegt uiteindelijk. Innovatie hangt nog te veel van individuele engagementen van leraren af.

Door externe ondersteuning willen we helpen zoeken hoe de ploeg opnieuw achter een gemeenschappelijke visie kan geplaatst worden.

8.2.5 Een motiverend personeelsbeleid

Doelgroep

Directeur, coördinatoren, leraren, schoolteam

Programma en doelstellingen

Leerlingen die gemotiveerd zijn, presteren goed. Dikwijls hangt die motivatie samen met gemotiveerde leraren. Een school heeft er alle belang bij om veel energie in haar personeelsbeleid te steken.

Naast een zorgvuldige selectie van nieuwe leraren is ook de **constante zorg** voor alle andere personeelsleden bepalend voor de werksfeer en het schoolklimaat.

Wij kaderen de motivatiethematiek bewust in de dynamiek van de schoolcontext, waarbij verschillende actoren elkaar voortdurend beïnvloeden: het schoolbestuur, het directieteam, de leraren en opvoeders en de leerlingen.

We gaan in op drie belangrijke pijlers van de motivatie: de ondersteuning, de inspraak of betrokkenheid en de graad van samenwerking.

Indien nodig kan het zinvol zijn om ook aandacht te besteden aan hardnekkige signalen van demotivatie en alles wat daarmee samenhangt.

De motivatieproblematiek kunnen we ook kaderen in de functioneringsgesprekken.

8.2.6 Welbevinden en motivatie van leerlingen op school

Doelgroep

Directeur, coördinatoren, leraren, schoolteam, leerlingenraad

Programma en doelstellingen

Als rode draad nemen we opnieuw de drie pijlers die inwerken op de motivatie en het welbevinden: de **ondersteuning**, de **inspraak** en **betrokkenheid** en de **samenwerking**.

Wat doet een school ter ondersteuning van leerlingen, op klas- en schoolniveau?

Samen met alle betrokkenen willen we zoeken hoe via vormen van samenwerking (in klas- en schoolverband) het welbevinden en de motivatie van leerlingen kan worden verhoogd.

Daarnaast kan ook gereflecteerd worden over de verschillende mogelijkheden en knelpunten van leerlingenparticipatie. Uiteraard zal hierin de leerlingenraad bijzondere aandacht krijgen.

- Welke bevoegdheid krijgt die in jouw school?
- Hoe is die georganiseerd binnen het curriculum van de leerlingen van het secundair onderwijs?
- Welke vaardigheden of deskundigheid moeten leerlingen bezitten om effectief te kunnen participeren?

- Hoe is de relatie met andere interne en externe participanten?
- Zijn er juridische aspecten die relevant zijn voor deze leerlingenwerking?

8.2.7 Omgaan met moeilijke klassen

Doelgroep

Directeur, coördinatoren, leraren, schoolteam

Programma en doelstellingen

Bijzondere groepen vragen ook een bijzondere aanpak, d.w.z. **gericht, systematisch** en **gezamenlijk** waar nodig. De oplossingen zijn nooit eenvoudig en liggen meestal niet voor de hand.

Als we denken aan 'moeilijke klassen', dan hebben we het vooral over die klassen waar het gewone lesgebeuren en de gewone omgang, gedurende lange tijd en bij de meeste leraren/opvoeders moeilijk of onmogelijk gemaakt worden.

In tegenstelling tot de gangbare opvattingen dat dergelijke klassen onverbeterbaar (en dus statisch) zouden zijn, gaan we ervan uit dat groepen dynamische entiteiten zijn, waarop je invloed kunt uitoefenen.

De bereidheid om zo te kijken naar een problematische klasgroep is een noodzakelijke startconditie.

Een heldere analyse van de groep, zijn leden, zijn omgeving en de interacties die zich binnen deze context afspelen, maakt het mogelijk gepaste begeleidende en sanctionerende interventies uit te voeren.

8.2.8 Overgang van basis- naar secundair onderwijs

Doelgroep

Directeur, coördinatoren, leraren, schoolteam

Programma en doelstellingen

Heel wat scholen en scholengemeenschappen hebben initiatieven genomen in dit verband. Het feit dat die op veel plaatsen elk jaar verder opgevolgd worden, bewijst het succes. Ook vanuit de begeleiding willen we dergelijke initiatieven verder ondersteunen.

Voor leerlingen van de eerste graad secundair onderwijs verloopt de overgang naar 'de grote school' niet altijd even vlekkeloos. Ervaring heeft ons geleerd dat leraren te weinig weten van 'de overkant' om leerlingen goed voor te bereiden of goed op te vangen.

Samen met jullie willen we stil staan bij het effect van nieuwe leefomgevingen, nieuwe werkvormen en andere manieren van evalueren.

Naast de theoretische beschouwingen is er mogelijkheid om inleefmomenten te organiseren, waar leraren elkaar op de werkvloer leren kennen en begrijpen.

8.2.9 Van pedagogisch project naar schoolwerkplan

Doelgroep

Directeur, coördinatoren, schoolteam

Programma en doelstellingen

Werken met een plan is nadenken over welke school je wilt en kunt zijn. Het is een **continu proces** van beleid maken, plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen.

Via het werken met een plan kun je je als school beter verantwoorden, een eigen schoolbeleid uitwerken, prioriteiten leggen (weten waar je mee bezig bent), duidelijkheid brengen, rust creëren en zekerheid geven.

Momenteel is een schoolwerkplan geen decretale verplichting. Wel verplicht is een veiligheidsplan, een nascholingsplan en een uitgeschreven visie m.b.t. de vakoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen. In principe zijn dat elementen van het schoolwerkplan.

We willen inzicht laten verwerven in de voordelen die het werken met een plan met zich meebrengt en geven suggesties over hoe je via een stappenplan kunt komen tot een functioneel schoolwerkplan waaraan nascholingsplan en actieplannen gekoppeld zijn.

8.2.10 Van nascholingsbeleid naar nascholingsplan

Doelgroep

Directeur, schoolteam

Programma en doelstellingen

Een school die werk wil maken van kwaliteitszorg investeert in **nascholing** voor haar personeel. Nascholing draagt immers bij tot **grotere professionalisering**. Bovendien krijgen de scholen alsmaar meer budget om die nascholing te ondersteunen. Het nascholingsaanbod is vanuit diverse instanties enorm. Niks dan positief nieuws dus en toch ...

Doorlichtingen wijzen er herhaaldelijk op dat nascholingen nog te veel ten individuele titel gevolgd worden. Daarnaast blijkt de implementatie van die nascholing een moeilijke kluit. Het veranderde resultaat op de werkvloer is niet altijd zichtbaar.

Tijd dus om de gewijzigde mechanismen van effectieve nascholing onder de loep te nemen. Bovendien laten we zien hoe het nascholingsplan een laatste etappe is in het beleidsmatig werken aan professionaliteit. Tot slot staan we stil bij een stappenplan om deze nascholing tot op de werkvloer rendabel te maken.

8.3 Supervisie van bepaalde doelgroepen (individueel - groepen)

Doelgroep

Directeurs SG, mentoren SG, leerlingenbegeleiders SG

Een nascholingsplan en nascholingsbudgetten hebben ervoor gezorgd dat alle schoolactoren de laatste jaren flink investeerden in het volgen van een of andere cursus om hun werk beter te laten verlopen. Soms is het rendement goed, soms blijft de kloof tussen theorie en praktijk groot.

Onderzoek laat echter zien dat er nog andere vormen van professionele ontwikkeling bestaan. **Complementair** aan de vorming op vakinhoudelijk en pedagogisch-didactisch vlak bestaan er vormen waar je leert van eigen ervaring en ervaring van anderen. Het gaat hier om groepen 'leerders' uit eenzelfde werkveld (leraren, titularissen, opvoeders, leerlingenbegeleiders, mentoren, coördinatoren, directies ...) die met behulp van de **supervisiemethodiek** werkervaringen uitwisselen en hierover o.l.v. een supervisor reflecteren. Door die reflectie leert de deelnemer zijn eigen werkervaring verdiepen en wordt hij gestimuleerd die om te zetten in **persoonlijke leerdoelen en nieuwe werkperspectieven**. Tegelijk beogen de bijeenkomsten een **groepsbevorderend effect**.

Onderzoek leert ook dat wie zich ontvankelijk durft opstellen voor de specificiteit van dit leertraject en er zich wil voor engageren, op termijn bewuster en meer kwaliteitsgericht omgaat met het professionele functioneren, zowel op individueel als op collectief vlak.

De DPB biedt de mogelijkheid om groepen (zoals klassenleraren, leerlingenbegeleiders, mentoren voor beginnende leraren, schooldirecties ...) in supervisie samen te brengen voor die vorming waar de hele **persoon-in-de-functie centraal** staat. De groepjes kunnen zowel op niveau van de scholengemeenschap als het diocees samengesteld worden. De bedoeling is dat de groep minstens vijf keer samenkomt om werkervaringen uit te wisselen en erover te reflecteren.

Individuele supervisie behoort voor een beperkt aantal mensen ook tot de mogelijkheden.

Bij interesse kan je steeds info verkrijgen via de schoolbegeleider.

Voor wie het wenst is er ook een betalend aanbod door het Eekhoutcentrum. Info op de website: <http://www.eekhoutcentrum.be/> - 'nieuw' - 'open supervisieplatformen'

9 VVKSO-leerplannen

Naast het gegeven dat heel wat DPB-begeleiders deel uitmaken van leerplancommissies, zit een nog belangrijker taak in de ondersteuning van leraren en scholen.

Begeleiders staan dan ook ter beschikking om betrokken leraren en scholen over nieuwe leerplannen of aanpassingen in bestaande leerplannen te informeren. Daarnaast kan ondersteuning geboden worden bij de implementatie van de vernieuwingen, zowel didactisch als inhoudelijk. Dit gebeurt bij voorkeur in gezamenlijke overlegmomenten (bv. tijdens vakvergaderingen).

Adressen medewerkers

Bisschoppelijk vicaris voor het onderwijs

Kanunnik **Filip DEBRUYNE**
Leiestraat 20
8520 Kuurne

§ bisdom: 050 33 59 05
§ DPB: 050 37 26 75
✉ filip.debruyne@kerknet.be

Directeur DPB

Dhr. **Stefaan MISSCHAERT**
Blekersstraat 24
8500 Kortrijk

§ DPB: 050 37 26 75
◀ DPB: 050 35 45 08
✉ stefaan.misschaert@vsko.be

Hoofdbegeleider Secundair Onderwijs

Dhr. **Rik LOGGHE**
Walraetstraat 25
8310 Assebroek

§ DPB: 050 37 26 75
◀ DPB: 050 35 45 08
✉ rik.logghe@vsko.be

Hoofdbegeleider Buitengewoon onderwijs

Dhr. **Toon DUCATTEUW**
Karmeldreef 5
8790 Waregem

§ 0495 89 96 76
✉ toon.ducatteuw@vsko.be

Verdeling scholengemeenschappen per schoolbegeleider-ankerfiguur

Luc Beelprez

Bissegemsestraat 184
8501 Bissegem

§ 056 35 90 61
✉ luc.beelprez@vsko.be

Schoolbegeleider SG Sint-Michiel, SG Sint-Jan

Jan Bonne

Oude Gentweg 81 A
8820 Torhout

§ 050 21 69 19
✉ jan.bonne@vsko.be

Schoolbegeleider SG Hoppeland, SG Sint-Niklaas, SG OLV van Tuine

Hilde Bouckaert

Kardinaal Cardijnlaan 15
8540 Deerlijk

§ 056 77 27 23
✉ hilde.bouckaert@vsko.be

Schoolbegeleider SG Jozef de Pélichy, SG OLV van Groeninge

Marc Dejonckere

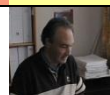

Lakenstraat 20
8800 Roeselare

§ 051 24 21 60
✉ marc.dejonckere@vsko.be

Schoolbegeleider SG Petrus en Paulus, SG Sint-Paulus

Luk Van Canneyt

Sluisvlietlaan 17
8450 Bredene

☎ 059 32 35 58
✉ luk.vanconneyt@vsko.be

Schoolbegeleider SG Houtland, SG Molenland, SG Oostkust

Wim Simoens

Morinenlaan 10
8450 Bredene

☎ 059 33 13 27
✉ wim.simoens@vsko.be

Schoolbegeleider Sint-Donaas, Sint-Maarten

SCHOOLPASTORAAL

E.H. Hugo Pieters
Sint-Kristoffelstraat 12
8310 Assebroek

☎ 050 37 66 42
✉ hugo.pieters@vsko.be

E.H. Rik Depré
Zuidstraat 27
8800 Roeselare

☎ 0473 66 12 75
✉ rik.depre@vsko.be

VERKEERSEUCATIE EN MOBILITEIT

Roeland Ameye
Meensesteenweg 7 bus 3.2
8800 Roeselare

☎ 0472 80 13 65
✉ roeland.ameye@vsko.be

CENTRUMBEGELEIDER CVO

Daniël Haeve
Delaeystraat 76
8830 Hooglede

☎ 051 70 22 73
☎ 0487 54 79 74
✉ daniel.haeve@vsko.be

GOK (GELIJKE ONDERWIJSKANSEN)

Jan Bonne
Oude Gentweg 81 A
8820 Torhout

☎ 050 21 69 19
✉ jan.bonne@vsko.be

BUSO (BUITENGEWOON SECUNDAIR ONDERWIJS)

Geert Buffel
Jagersstraat 7
8200 Sint-Michiels

☎ 050 38 18 35
✉ geert.buffel@vsko.be

Web: <http://www.dpbbrugge.be/buo>

(D)BSO

Eric Jacobs
Prins Alexanderstraat 28
8310 Assebroek

☎ 050 36 14 35
✉ eric.jacobs@vsko.be

Jan Bonne
Oude Gentweg 81 A
8820 Torhout

☎ 050 21 69 19
✉ jan.bonne@vsko.be

NASCHOLING (EEKHOUTCENTRUM)

Dirk Debuysere
Adriaansensweg 62
8900 Ieper

☎ 057 20 71 22
☎ (Eekhoutcentrum)056 24 61 82
✉ Dirk.Debuysere@kuleuven-kortrijk.be

VAKBEGELEIDERS 2009 - 2010

AARDRIJKSKUNDE / MAVO / TOERISME

Jan Callemeyn

Palfreniersstraat 15
8800 Rumbek

§ 051 20 47 24

✉ jan.callemeyn@vsko.be

Vakbegeleiding aardrijkskunde / MAVO / toerisme

Web: <http://www.dpbbrugge.be/aardrijkskunde>
<http://www.dpbbrugge.be/mavo>
<http://www.dpbbrugge.be/toerisme>

BIOLOGIE

An Quaghebeur

Hondeweg 1A
8820 Torhout

§ 050 22 28 59

✉ an.quaghebeur@vsko.be

Vakbegeleiding biologie, natuurwetenschappen 1ste, 2de en 3de graad

Web: <http://www.dpbbrugge.be/biologie>

CHEMIE

Peter Willems

Deken Darraslaan 57
8700 Tielt

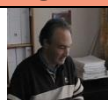
§ 051 40 85 72

✉ peter.willems@vsko.be

Vakbegeleiding chemie, natuurwetenschappen

Web: <http://www.dpbbrugge.be/chemie>

HUMANE WETENSCHAPPEN

Cultuurwetenschappen

Luk Van Canneyt

Sluisvlietlaan 17
8450 Bredene

§ 059 32 35 58

✉ luk.vanconneyt@vsko.be

Gedragwetenschappen

Hendrik Despiegelaere

Doelhofstraat 25
8377 Nieuwmunster

§ 050 51 50 05

✉ hendrik.despiegelaere@vsko.be

Web: <http://www.dpbbrugge.be/humanewetenschappen>

DUIJS

Chris Decock

Spei 26
8790 Waregem

§ 056 60 12 04

✉ chris.decocock@vsko.be

Web: <http://www.dpbbrugge.be/duits>

ECONOMIE / HANDEL

Marc Dejonckere

Lakenstraat 20
8800 Roeselare

§ 051 24 21 60

✉ marc.dejonckere@vsko.be

Web: <http://www.dpbbrugge.be/economie>

ELEKTRICITEIT – ELEKTRONICA - IW

Patrick Goes

Menenpoortstraat 3
8800 Roeselare

051 24 19 55

patrick.goes@vsko.be

Vakbegeleiding elektriciteit /elektronica / industriële wetenschappen

Web: <http://www.dpbbbrugge.be/elektriciteit>

ENGELS

Johan Delbaere

Pieter Pourbusstraat 2
8000 Brugge

050 33 37 07

johan.delbaere@vsko.be

Web: <http://www.dpbbbrugge.be/engels>

FRANS

Jan De Waele

Lindendreef 8
8630 Veurne

058 28 86 40

jan.dewaele@vsko.be

SG Sint-Niklaas, O.L.V. van Tuine,
Houtland, Petrus en Paulus, Hop-
peland, Sint-Michiel, Molenland,
Oostkust

Carline Vanderschelden

Bommelbekerstraat 26
8000 Brugge

050 49 02 39

carline.vanderschelden@vsko.be

SG Sint-Donaas, Sint-Maarten, Jo-
zef de Pélichy, Sint-Jan, O.-L.-V.
van Groeninge, Sint-Paulus

Web: <http://www.dpbbbrugge.be/frans>

FYSICA / WETENSCHAPPELIJK WERK

Dirk Vansteenkiste

Westkapelse steenweg 159A
8380 Dudzele

050 67 72 63

dirk.vansteenkiste@vsko.be

Vakbegeleiding fysica, natuurwetenschappen 2de en 3de graad

Web: <http://www.dpbbbrugge.be/fysica>

GESCHIEDENIS – ESTHETICA (beeld)

Johan Vankeersbilck

Hollandlaan 21
8700 Tielt

051 40 26 89

johan.vankeersbilck@vsko.be

Vakbegeleiding geschiedenis / esthetica (film en plastische kunsten)

Web: <http://www.dpbbbrugge.be/geschiedenis>
<http://www.dpbbbrugge.be/esthetica>

GEZINSTECHNIEKEN

Herman Monballieu
Brugse Steenweg 302
8000 Brugge-Koolkerke

☎ 050 33 94 66
✉ herman.monballieu@vsko.be

Vakbegeleiding huishoudkunde en aanverwante vakken, technologische opvoeding en activiteiten: 1B-verkenningengebieden voeding en verzorging

Web: <http://www.dpbbrugge.be/personenzorg>

BOUW - HOUT

Stef Grimonprez
Oostendsebaan 130
8470 Gistel

☎ 059 27 63 83
✉ stephan.grimonprez@vsko.be

Web: <http://www.dpbbrugge.be/hout&bouw>

INFORMATICA

Johan Blondeel
Kon. Elisabethlaan 58
8000 Brugge

☎ 050 34 02 67
✉ johan.blondeel@vsko.be

Web: <http://www.dpbbrugge.be/informatica>

KLASSIEKE TALEN

Marc George
Brugse Mettenstraat 11
8310 Brugge

☎ 050 36 12 98
✉ marc.george@vsko.be

Web: <http://www.dpbbrugge.be/klassieketalen>

LAND- EN TUINBOUW

Erik De Bou
Zarlardingestraat 81
9500 Geraardsbergen

☎ 054 41 13 81
✉ eric.debou@vsko.be

Web: <http://www.dpbbrugge.be/land&tuinbouw>

LICHAAMSVERZORGING

Lieve Van der Spiegel
Ronsevaaldreef 138
9320 Erembodegem

☎ 053 78 37 98
✉ lieve.vanderspiegel@vsko.be

LICHAMELIJKE OPVOEDING en SPORT

Pascale MUYLAERT
Kerkebeekstraat 37
8490 Varsenare

☎ 0497 84 92 72
✉ pascale.muylaert@vsko.be

Web: <http://www.sip.be/loportaal>

MECHANICA / MECHANICA-ELEKTRICITEIT - IW

Daniël Haeve
Delaeystraat 76
8830 Hooglede

☎ 051 70 22 73
☎ 0487 54 79 74
✉ daniel.haeve@vsko.be

Vakbegeleiding industriële wetenschappen / mechanica/mechanica-elektriciteit

MODE

Ingrid Casier
Driebek 23
8790 Waregem

☎ 056 61 50 62
✉ ingrid.casier@vsko.be

Vakbegeleiding mode / technologische opvoeding en activiteiten: kleding

Web: <http://mode.vvksso.be>

MUZIKALE OPVOEDING / ESTHETICA (muziek)

Ann Casier
Korenbloemlaan 3
8400 Oostende

☎ 059 50 90 61
✉ ann.casier@vsko.be

NEDERLANDS

SG Hoppeland, O.-L.-Vrouw van
Tuine, Sint-Jan, O.-L.-Vrouw van
Groeninge, Sint-Michiel, Sint-
Paulus, Jozef de Pélichy

José Vandekerckhove
Peter Benoitstraat 41
8400 Oostende

☎ 059 43 05 33
☎ 0476 26 79 93
✉ jose.vandekerckhove@vsko.be

SG Sint-Maarten, Sint-Donaas,
Oostkust, Petrus en Paulus, Sint-
Niklaas, Molenland, Houtland

Web: <http://www.dpbbrugge.be/nederlands>

PERSONENZORG

Karine Willocx
Wallemeers 5
8800 Roeselare

☎ 051 22 63 68
✉ karine.willocx@vsko.be

Vakbegeleiding zorgkunde, verpleegkunde, stages en aanverwante vakken

Herman Monballieu
Brugse Steenweg 302
8000 Brugge Koolkerke

☎ 050 33 94 66
✉ herman.monballieu@vsko.be

Vakbegeleiding huishoudkunde en aanverwante, technologische opvoeding en activiteiten: 1B-verkenningsgebieden voeding en verzorging

Ronny Vanoosthuyse

Otegemstraat 208
8550 Zwevegem

056 75 80 00

ronny.vanoosthuyse@vsko.be

Vakbegeleiding pedagogische, psychologische en aanverwante vakken
in TSO-BSO

Web: <http://www.dpbbrugge.be/personenzorg>

PLASTISCHE OPVOEDING / BEELDDE VORMING**Els Bilcke**

Overleiestraat 110
8530 Harelbeke

056 72 99 78

els.bilcke@vsko.be**PROJECT ALGEMENE VAKKEN (PAV)****Jan Bonne**

Oude Gentweg 81 A
8820 Torhout

050 21 69 19

jan.bonne@vsko.be**R.K. GODSDIENST****Jacques Michielssens**

Hagebos 14
8490 Varsenare

0475 75 81 73

jacques.michielssens@sip.be**Francis Jacobs**

Prins Alexanderstraat 51
8310 Assebroek

0478 44 14 71

francis.jacobs@sip.be

Web: <http://www.dpbbrugge.be/rkgodsdienst>

TECHNOLOGISCHE OPVOEDING**Luc Standaert**

André Van Wassenhovestraat 1
8310 Assebroek

050 35 88 17

0474 49 46 35

luc.standaert@vsko.be

Vakbegeleiding technologische opvoeding, nijverheidstechnieken (1A)
industriële wetenschappen (BO) mechanica-elektriciteit (BO)
metaal/elektriciteit/ nijverheid (BVL) algemene supervisie TO en
nijverheidstechnieken ind. wet. / mech-elekt. / metaal / elektr. en
nijverheid in de 1 ste graad SO

Web: <http://www.dpbbrugge.be/to>

VOEDING**Patrick Ameye**

Visspaanstraat 83
8000 Brugge

050 34 99 58

0495 27 41 36

patrick.ameye@vsko.be

Vakbegeleiding hotel, restaurant en keuken, brood- en banketbakkerij,
slagerij en vleeswaren, grootkeuken, voedingstechnieken

WISKUNDE

Regio OOST
Luc Gheysens
Populierenlaan 10
8520 Kuurne

☎ 056 70 21 10
✉ luc.gheysens@vsko.be

SG Sint-Paulus, O.-L.-V. van
Groeninge, Molenland, Sint-
Donaas, Sint-Maarten, Oostkust

Geert Delaleeuw
Ter Linden 29
8900 Ieper

☎ 057 20 95 03
✉ geert.delaleeuw@vsko.be

SG Sint-Jan, O.-L.-V. van Tuine,
Hoppeland, Petrus en Paulus, ,
Sint-Michiel, Houtland, Sint-
Niklaas, Jozef de Pélichy

Web: <http://www.dpbbrugge.be/wiskunde>

DIENSTVERLENING

Secretariaat DPB

Baron Ruzettelaan 435
8310 Assebroek

Mevr. **Christina BALCAEN**
Mevr. **Ingrid JOST**

Open elke werkdag

☎ 050 37 26 75

☎ 050 35 45 08

✉ dpb@dpbbrugge.be

Openingsuren:

elke werkdag (ook tijdens herfst-, kerst-,
krokus-, en paasvakantie) van 08.00 u. tot
12.00 u. en van 13.00 u. tot 17.00 u.

Website

🌐 www.dpbbrugge.be

Mededelingen van de hoofdbegeleider

via e-mail in de mailbus van de school

Cel diensten

voorzitter en directeur cel diensten:

E.H. Germain De Luycker

Sparrentuin 43
8793 St. Eloois-Vijve

☎ 056 61 27 00

✉ germain.deluycker@sip.be

WE WERKEN SAMEN MET

VVKSO

Guimardstraat 1,
1040 Brussel

☎ 02 507 06 31

☎ 02 511 33 57

✉ vkso@vsko.be

DPB Basisonderwijs

Baron Ruzettelaan 296
8310 Assebroek

☎ 050 37 26 75

☎ 050 35 45 08

✉ www.dpbbrugge.be/basis/

Eekhoutcentrum

E. Sabbelaan 53
8500 Kortrijk

☎ 056 24 61 82

☎ 056 24 69 98

✉ eekhout.centrum@kuleuven-kortrijk.be

Hoger onderwijs in het bisdom Brugge

Katholieke Universiteit Leuven campus Kortrijk Etienne Sabbelaan 53, 8500 Kortrijk	☎ 056 24 61 11 ☎ 056 24 69 99 ✉ Info@kuleuven-kortrijk.be 🌐 http://www.kuleuven-kortrijk.be/
---	---

Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen	
Campus Kortrijk Handelswet. & bedrijfskunde - HANTAL Sociaal-agogisch werk - IPSOC Technologie & informatica - VHTI Verpleegkunde & vroedkunde - HIVV	🌐 http://www.katho.be/hantal/ 🌐 http://www.katho.be/ipsoc 🌐 http://www.katho.be/vhti/newsite.asp 🌐 http://www.katho.be/hivv/
Campus Roeselare Verpleegkunde & biotechnologie - HIVB	🌐 http://www.katho.be/hivb/
Campus Tielt Lerarenopleiding - PHO	🌐 http://www.katho.be/pho/
Campus Torhout Lerarenopleiding - RENO	🌐 http://www.katho.be/reno/

Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende	
Gezondheidszorg (Brugge)	🌐 http://www.khbo.be/gez
Handelswetenschappen en bedrijfskunde (Brugge)	🌐 http://www.khbo.be/hwb
Industriële wetenschappen en technologie (Oostende)	🌐 http://www.khbo.be/iwt
Lerarenopleiding (Brugge)	🌐 http://www.khbo.be/ler

Grootseminarie van Brugge Potterierei 72 8000 Brugge	☎ 050 33 03 62 ☎ 050 33 05 21 ✉ grootseminarie.brugge@kerknet.be 🌐 http://www.grootseminariebrugge.be/
---	---

Centra voor volwassenenonderwijs

CVO Hitek Doorniksesteenweg 145, 8500 Kortrijk	 056 26 41 48 056 26 41 73 info@hitek.be www.hitek.be
CVO Roeselare Arme-Klarenstraat 40, 8800 Roeselare	 051 26 11 94 051 26 11 99 campusvms@cvoroeselare.be www.cvoroeselare.be
CVO Sint-Paulus Toekomststraat 75, 8790 Waregem	 056 60 14 62 056 60 22 45 chrislombaert@vtiwaregem.be www.vtiwaregem.be/volwassenenonderwijs
CVO Sint-Godelieve Nieuwstraat 5, 8000 Brugge	 050 44 02 44 050 44 02 45 cvo@cvogodelieve.be www.cvogodelieve.be
CVO Spermalie Brugge Snaggaardstraat 15, 8000 Brugge	 050 33 52 19 050 33 90 79 info@spermalie.be www.spermalie.be
CVO Vivo Scheutistenlaan 12, 8500 Kortrijk	 056 23 66 62 056 25 93 49 info@vivokortrijk.be www.vivokortrijk.be
CVO VTI Brugge Boeveriestraat 73, 8000 Brugge	 050 34 75 00 050 33 37 57 geert.degrande@vtibrugge.be www.vtibrugge.be
CVO VSPW Kortrijk Sint-Amandsplein 15, 8500 Kortrijk	 056 37 26 27 056 37 26 30 onthaal@vspw-vorming.be www.vspw-vorming.be
CVO Westhoek-Westkust Stationsstraat 25, 8900 Ieper	 057 22 42 85 057 22 42 89 micheline.sandele@cvoww.be www.cvoww.be

Vrije Centra voor Leerlingenbegeleiding

VCLB Brugge vestiging Sint Maartenbilk Sint-Maartensbilk 2 8000 Brugge	☎ 050 44 02 20 ☎ 050 44 02 21 ✉ brugge1@clbbrugge.be 🌐 http://www.clbbrugge.be
VCLB Brugge vestiging Legeweg Legeweg 83 8200 Brugge	☎ 050 44 02 20 ☎ 050 45 07 91 ✉ brugge2@clbbrugge.be 🌐 http://www.clbbrugge.be
VCLB Groeninge (Kortrijk) vestiging Kortrijk Kasteelstraat 29 8500 Kortrijk	☎ 056 24 09 11 ☎ 056 24 09 82 ✉ info@vclbgroeninge.be 🌐 http://www.vclbgroeninge.be/
VCLB Groeninge (Kortrijk) vestiging Zwevegem Deerlijkstraat 133 8550 Zwevegem	☎ 056 75 50 73 ☎ 056 75 90 60 ✉ info@vclbgroeninge.be 🌐 http://www.vclbgroeninge.be/
VCLB Ieper Bukkersstraat 38 8900 Ieper	☎ 057 21 60 48 ☎ 057 21 54 85 ✉ ieper@clb-net.be 🌐 http://www.clb-ieper.be/
VCLB Izegem Meensestraat 171 8870 Izegem	☎ 051 30 13 61 ☎ 051 31 80 04 ✉ izegem@clb-net.be 🌐 http://www.vclbizegem.be/
VCLB Leieland (Menen) Oude Leielaan 83 8930 Menen	☎ 056 23 72 50 ☎ 056 23 72 58 ✉ info@clbleieland.be 🌐 http://www.clbleieland.be
VCLB Oostende-Gistel vestiging 1 Oostende Frère-Orbanstraat 145 8400 Oostende	☎ 059 50 68 01 ☎ 059 80 20 28 ✉ directie@clboostende.be 🌐 http://www.clboostende.be
VCLB Oostende-Gistel vestiging 2 Oostende Ieperstraat 27 8400 Oostende	☎ 059 80 31 82 ☎ 059 80 97 30 ✉ directie@clboostende.be 🌐 http://www.clboostende.be
VCLB Oostkust (Blankenberge) Astridlaan 35 8370 Blankenberge	☎ 050 41 84 22 ☎ 050 42 68 43 ✉ blankenberge@clb-net.be 🌐 http://www.clboostkust.be

VCLB Poperinge Rekhof 22 8970 Poperinge	§ ◀◀ ☎ 🏠	057 33 43 28 057 33 58 48 marc.boedts@clb-poperinge.be http://www.clb-poperinge.be/
VCLB Roeselare Kattenstraat 65 8800 Roeselare	§ ◀◀ ☎ 🏠	051 25 98 50 051 24 34 88 info@clbroeselare.be http://www.clbroeselare.be
VCLB Tielt Grote Hulststraat 55 8700 Tielt	§ ◀◀ ☎ 🏠	051 42 66 42 051 42 66 41 info@clbtielt.be http://www.clbtielt.be/
VCLB Torhout Papebrugstraat 8 8820 Torhout	§ ◀◀ ☎ 🏠	050 23 15 17 050 23 15 27 algemeen@clbtorhout.be http://www.clbtorhout.be/
VCLB Veurne-Diksmuide-Westkust vestiging Veurne Oude Beestenmarkt 6 8630 Veurne	§ ◀◀ ☎ 🏠	058 31 16 14 058 31 64 80 veurne@vclb-veurne.be http://www.vclb-veurne.be
VCLB Veurne-Diksmuide-Westkust vestiging Diksmuide Kasteelstraat 31 8600 Diksmuide	§ ◀◀ ☎ 🏠	051 50 45 58 051 50 52 64 diksmuide@vclb-veurne.be http://www.vclb-veurne.be
VCLB Weimeersen (Waregem) Zuiderlaan 42 8790 Waregem	§ ◀◀ ☎ 🏠	056 60 23 93 056 61 42 84 info@vclbweimeersen.be http://www.vclbweimeersen.be/